

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství
Studijní obor: Agropodnikání
Zadávací katedra: Katedra krajinného managementu
Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Socioekonomické aspekty chovu tzv. "bojových" plemen psů

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Drahomíra Kušová

Autor: Bc. Martina Kadlecová

České Budějovice
2014

Zadání diplomové práce

Téma: Socioekonomické aspekty chovu tzv. "bojových" plemen psů

Socio-economic aspects of the breed of "fighting" breeds of dogs

Jméno studenta: Bc. Martina Kadlecová (Agropodnikání - navazující, 1.roč., KS)

Vedoucí práce: PhDr. Drahomíra Kušová

Z pohledu veřejnosti je chov tzv. "bojových" plemen psů kontroverzní záležitostí. Často se řeší otázka, kdo může za jejich výpadky chování.

Cíl práce: Cílem DP je popsat a analyzovat socioekonomické aspekty chovu tzv. "bojových" plemen psů, popsat různé typy a přístupy chovatelů a cvičitelů těchto plemen, obchodníků se psy a obchodníků a výrobců krmiv. Snahou je přispět k diskuzi, že ne každý může tento typ psa chovat a že se chování těchto plemen odvíjí zejména od přístupu chovatele.

Metodika: Teoretická část práce se bude opírat o rešerši odborné literatury s cílem objasnit sociální, psychologické, ekonomické a environmentální aspekty chovu a připraví tak teoreticko - metodologický základ pro vlastní empirické šetření. Empirická část DP bude založena na terénním šetření (dotazníky, rozhovory, pozorování). Jeho cílovou skupinou budou chovatelé tzv."bojových" plemen psů a cvičitelé včetně reprezentantů obchodní sféry.

Seznam doporučené literatury:

Aby pes nekouzl, S.Janoušek, Z.Zvadová, M.Kodl, Praha: Státní zdravotní ústav, 2003, ISBN: 80-7071-218-X

Buď já nebo pes:výchova a problémové chování psů, Ivo Eichler, Praha:Motto, 2009, 198 str., ISBN: 978-80-7246-435-7

Bydlí s námi pes, průvodce Heleny Piersové pro mladé chovatele, Helena Pieta, z angličtiny přeložila M. Kotvaldová, Havlíčkův Brod: Fragment, 1995, ISBN: 80-85768-11-X

Canisterapie: pes lékařem lidské duše, Lenka Galajdová, Zdenka Galajdová, Praha: Portál, 2011, 167 str., ISBN: 978-80-7367-879-1

Dítě a pes: spolu-bezpečně-spokojeně:rady-výchova-výcvik, Dagmar Cutková, z německého jazyka přeložila: E. Hudcová, Praha: Práh, 2011, 79 str., ISBN: 978-80-7252-330-6

Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace, Jan Hendl, Praha: Portál, 2005, 407 str., ISBN: 978-80-7367-485-4

Ochlupení bližní:zvířata v kulturních kontextech, Stanislav Komárek, Praha: Academia, 2012, 262 str., ISBN: 978-80-200-2113-7

Grafické práce dle potřeby, rozsah 60 str., forma DP tištěná/ elektronická

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

Datum:

Podpis:.....

Bc.Martina Kadlecová

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování za odbornou pomoc, cenné připomínky a rady při zpracování a řešení mé diplomové práce patří obzvláště vedoucí práce paní PhDr. Drahomíře Kušové. Děkuji i mé rodině a přátelům, kteří mě po dobu pětiletého studia podporovali.

Abstrakt:

Tato diplomová práce popisuje minulost i současnost tzv. "bojových" plemen a jejich amatérské i profesionální využití. Popisuje povahy, sociální chování, využití a také aktivity, ve kterých daná plemena vynikají a zároveň vydávají spoustu energie, což prospívá jejich povahám a pracovní etice.

Dále popisuje aktivity různých poslanců a návrhy zákonů o omezení chovu psů typu bull, jež už v některých zemích došly schválení, což v České republice bylo doposud bráno jen jako čirý populismus v době získávání hlasů voličů.

Práce obsahuje rozhovory s odborníky zabývající se danými plemeny a to odborníky z několika pohledů. Jde o veterináře a poradce etologické poradny v jednom, dále o odborníka z řad policie ČR a myslivosti v jednom. Poté rozhovor s cvičitelem a poradcem ve výcviku jak psů typu bull, tak jinými plemeny.

V praktické části uvádí výsledky dotazníkové ankety, která byla vedena ve třech rovinách. První dotazník pro chovatele psů typu bull, druhý dotazník pro chovatele ostatních plemen a třetí dotazník pro podnikatele v oborech s chovem a výcvikem psů souvisejícím (prodejci krmiv, cvičitelé, veterináři atd.) Ve všech dotaznících byl zjišťován pohled tázaného na plemena typu bull a jejich případnou zkušenost s některým z daných plemen, ať už kladnou, či zápornou. A v závěru práce obsahuje celkové vyhodnocení pohledu na tzv. "bojová" plemena.

Klíčová slova: bojová plemena psů, psy typu bull, sociologické šetření, sociální kontext chovů.

Abstract:

This diploma thesis describes past and present of fighting breeds and their amateur and professional use. It describes the nature, social behavior, use and activities for which the breeds excel and use a lot of energy which benefits their nature and work ethic.

It also describes the activities of various Members of Parliament and a bill to limit the breeding bull type dogs that already in some countries approval, which the Czech Republic has so far taken only as pure populism at the time of acquisition of the vote.

The thesis includes interviews with the experts in the given breeds. This is a veterinarian and consultant behavioral counseling in one, as the experts from the Police of the Czech Republic. Also the interview with trainer and finally expert to hunting.

In the practical part contains the results of questionnaires, which was released in three planes. The first one for dog breeder, the second for businessmen in the fields of breeding and training dogs related (like feed vendors, dog trainers, veterinarians, etc.). All questionnaires were determined look on bull-type breeds and their possible experience with some of the breeds concerned, whether positive or negative. The conclusion provides an overall evaluation looking at the so-called "fighting" breeds.

Key words: fighting breeds, breeding bull type dogs, questionnaires, social context fighting breeds.

Obsah:

1. Úvod.....	10
2. Cí práce.....	11
3. Rešeržní část.....	12
3.1. Chov psů v minulosti	12
3.2. Chov psů v současnosti – profesionální	13
3.3. Chov psů v současnosti – amatérský.....	13
4. Popis plemen typu bull.....	15
4.1. Linie.....	15
4.2. Popis plemen.....	15
4.2.1 Bulterier a minibulterier.....	15
4.2.2 Stafordšrský bulterier.....	15
4.2.3 Americký stafordšírský teriér.....	16
4.2.4 Americký pitbulterier.....	16
5. Název plemene.....	16
5.1. FCI.....	16
5.2 ČMKU	17
6. Rozdělení pro práci.....	18
6.1.Myslivosť.....	18
6.2. Sport.....	18
6.3. Služební kynologie – Policie ČR.....	19
6.4. Amatérská kynologie	20
6.5.Canisterapie.....	20
7. Sociální chování.....	21
6.1. Co zahrnuje sociální chování.....	21
8. Přístup člověka a jeho vliv	22
8.1. Dominantní agrese.....	22
8.2.Děti.....	22

8.3. Osamělí lidé vyššího věku.....	22
8.4. Mladé páry.....	22
8.5. Lidé s vysokým pracovním vytížením.....	22
8.6. Průzkum etologické poradny.....	23
8.7. Výsledky průzkumu etologické poradny.....	23
9. Zákony.....	24
9.1. Zákony o držení bullovitých plemen.....	23
9.1.1 Návrh zákona.....	24
9.1.2 Rozbor návrhu.....	32
9.1.3 Stanovisko ČMKU.....	32
9.2. Zákony proti týrání psů – kupírování.....	32
9.2.1 Historie kupírování.....	32
10. Metodika.....	35
10.1 Průzkum terénu.....	35
10.2 Charakter dotazníků.....	35
10.3 Dotazníková metoda.....	36
11. Výsledky, analýza, diskuze.....	37
11.1 Socio-demografické aspekty.....	37
11.1.1 Z hlediska pohlaví.....	37
11.1.2 Rozdělení respondentů podle plemen psů.....	37
11.1.3 Rozdělení podle pohlaví majitelů.....	38
11.1.4 Z hlediska věku.....	39
11.1.5 Charakteristika života ve městě, či na venkově.....	39
11.1.6 Charakteristika vzdělání.....	40
11.1.7 Charakteristika povolání.....	40
11.1.8 Proč vlastníte dané plemeno.....	41
11.1.9 Jaké povahy je Váš pes.....	41
11.1.10 Kde má Váš pes své místo.....	42

11.1.11 Jak venčíte Vašeho psa.....	43
11.1.12 Chodíte se svým psem cvičit do kynologického klubu.....	43
11.1.13 Už jste se dostali do kritické situace se svým psem.....	44
11.1.14 Jaká byla daná kritická situace.....	45
11.1.15 Kupujete svému psu pamlsky a odměňujete jej.....	45
11.1.16 Jak se k Vašemu psu staví sousedé.....	46
11.1.17 Jaké problémy Vám sousedé se záporným postojem vyčítají.....	46
11.1.18 Uklízíte po svém psu exkrementy.....	46
11.1.19 Myslíte, že přístup majitele má hlavní vliv na reakce psa na okolí.....	47
11.1.20 Váš názor na kupírování.....	47
11.1.21 Otázka pro majitele ostatních plemen.....	48
11.2 Dotazníky pro obchodníky a cvičitele.....	48
11.2.1 Charakteristika pohlaví.....	48
11.2.2 Věk dotazovaných.....	49
11.2.3 Charakteristika vzdělání.....	49
11.2.4 Zaměstnanec, či podnikání v oborech.....	49
11.2.5 Majitel, či zaměstnanec.....	50
11.2.6 Podnikání ve městě, či na venkově.....	50
11.2.7 Jste také chovatelem psů.....	50
11.2.8 Pokud ano: Jakého plemene.....	51
11.2.9 Koupili by jste si psa typu bull.....	51
11.2.10 Jaký máte názor na psy typu bull.....	51
12. Rozhovory s odborníky.....	52
12.1 Ing Šárka Pravdová.....	52
12.2 Luděk Kadlec.....	53
12.3 Petr Samek.....	55
12.4 MVDr. Hana Žertová.....	57
13. Závěr.....	60

1. Úvod

Úvodem bych ráda objasnila svůj vztah k tématu mé diplomové práce. Nepovažuji se za kynologa, spíše za cvičitele psů. Od svých 13 let jsem pravidelně navštěvovala kynologický klub, aniž bych vlastnila nějakého psa, ale pravidelnými návštěvami a konzultacemi s přítomnými kynology jsem získala potřebné informace k efektivnímu výcviku psů jak teoretické, tak praktické. Tyto jsem posléze zúročila v práci se psy, jejichž pánové na ně neměli čas, trpělivost, či je jen prostě nezvládali. Tuto činnost vykonávám již více než 25 let.

Mým výcvikem a poradenstvím prošla různá plemena psů, počínaje malými a středními knírači, přes dalmatiny, německé ovčáky, dobrmany a dogy, konče rotvajlery a stafordšírskými teriéry. Po dobu této činnosti jsem nasbírala mnoho zkušeností a jsem zastáncem názoru, že každý pes, včetně „mini“ plemen by měl mít alespoň základní výcvik a aktivně reagovat na základní povely přivolání: „ke mně“, „k noze“ a dále „sedni“, „lehní“ a „zůstaň“.

Asi nejvíce mě zaujala práce s teriéry typu bull. A proto se ve své práci zaměřuji hlavně na ně.

Chovatelé a cvičitelé těchto plemen jsou z různých sociálních vrstev, mají různé přístupy k chovu i výcviku a v nemalé míře zde působí i sféra obchodování nejen se samotnými zvířaty, ale i se zbožím jejich chov podporujícím. Kdo ale za výpadky chování těchto psů může? Jsou to psi, nebo lidé?

Pes, ať už jakéhokoli plemene je vždy formován svým pánem a jeho přístupem ke svému psímu svěřenci a tento také nese za nepřipustné chování svého svěřence plnou odpovědnost (23).

Jistě, i mezi zvířaty jsou různé povahové typy, které jsou v povaze daného zvířete zakořeněny, takže se objeví velmi rychle se rozohní cholerik, či jeho protipól naprostý flegmatik, ale i tyto vrozené vlastnosti je možno výcvikem, učením a pracovním vyčerpáním posunout do jiné roviny.

V nejlepším případě si povahy musí majitel povšimnout již při výběru štěněte, ale mnohdy právě v tom je největší problém. Často jsou lidé, bez zkušeností, kteří si jdou koupit pejska typu bull přesvědčení, že „bojový pes“ má být agresivní. Jsou to lidé, kteří si vlastnictvím těchto psů léčí své méněcenné povahy a právě oni nejvíc škodí pověsti těchto plemen. Jednak mnohdy jejich výchova vede přímo k agresivnímu chování psů, nebo naopak nechávají své psy bez jakýchkoli pravidel dospět a to vede k dalšímu nesprávnému a nepředvídatelnému chování jejich svěřenců.

Pes, a to platí pro všechna plemena, pokud opravdu není neformovaným cholerikem, neútočí bez příčiny. Vždy musí přijít nějaká akce, která vyvolá reakci.

Ale aby nedošlo k omylu, psi typu bull jsou velmi vhodnými psy do rodin s dětmi. Jsou skvělými společníky, ochránci jak členů rodiny, tak majetku, což potvrzuje historie. Mají velmi silné sociální citění a také fakt, že jsou velmi často využíváni v canisterapii, jasně hovoří o jejich povaze. Snaha, učenlivost a ochota k práci je předurčuje ke skvělým výsledkům v pracovních a služebních činnostech.

2. Cíl práce

Cílem diplomové práce je popis a analýza chovu tzv. "bojových" plemen, na základě vlastních zkušeností i terénních šetření, akcent na postoje a názory veřejnosti a také přispění k diskuzi na toto téma, že ne každý může tento typ psa chovat, jelikož každý chovatel a cvičitel má jiný přístup k výcviku, krmení a zajištění zázemí, od čehož se odvíjí chování a reakce těchto typů psů. Dále ukázka snahy o institucionalizování zákona zabývající se držením a chovem teriérů typu bull.

3. Rešeršní část

Rešerše odborné literatury bude zaměřena na objasnění základních pojmů, popis plemen, možnosti jejich využití a zákonný rámec. Slouží jako teoreticko metodologický základ pro empirické šetření.

3.1 Chov psů v minulosti

Archeologické nálezy dokazují, že spojitost mezi člověkem a psem existovala již před více než 15 000 lety (11). Vědci se přesvědčili, že všichni psi mají mitochondriální DNA shodnou s vlky. To je přímá linie dědičnosti. Nikde se neobjevila mitochondriální DNA šakalů, či kojotů. Naši psi jsou tedy jasnými potomky vlků, ale jen velmi málo jich má starobylý původ. Většinu z nich lidé vytvořili v posledních 200 až 300 letech.

Anatomicky jsou psi a vlci stavěni pro lov, pronásledování, zabíjení a požíráni masa. Sociálně a psychologicky jsou přizpůsobeni životu ve společenstvu a používání gest a postojů, aby zabránili možným konfliktům.

Člověk si za dobu své existence osvojil mnoho činností a podmanil mnoho zvířat. Cíleným prolínáním různých typů psů vytvořil řady vzhledově i povahově rozdílných psích plemen a v rámci plemen i k liniím se zvláštními dispozicemi. Moderní genetika odhalila původ psů a nové techniky umožňují genetické manipulace, jež mohou zlepšovat a urychlovat vývoj psů. Moderní věda také dokáže převratným způsobem vytvořit i nový psí druh s vlastnostmi, které u současných druhů postrádá.

Pes má jedinečnou schopnost, již se liší od mnoha druhů včetně primátů a to „sociální inteligencí“. To znamená schopnost chápat a poslouchat pokyny (11).

Lidé si psa pořízovali jako pracovní nástroj, popřípadě jako společníka. Tzv. „bojová plemena“ psů byla také cíleným křížením vytvořena, nejprve pro pomoc v bitvách, poté pro pobavení chudých i bohatých vrstev obyvatel. Tímto křížením chovatelé docílili psa téměř dokonalého. A to jak po stránce fyzické, tak po stránce psychické.

Psychická stránka představuje velmi sociálně založeného psa, který miluje jak přítomnost člověka, tak práci s ním. Velmi citlivě vnímá vztahy v rodině, přičemž nejraději má vztahy kladné. Snadno znervózní, pokud je tomu naopak.

Fyzická stránka představuje tělo svalnatého, středního vzrůstu, hlava široká se středně dlouhou tlamou. Oči malé, pro původní bitevní a zápasnické účely ideální. Toto vše tohoto psa předurčuje k mrštnosti, rychlosti a kráse v jednom. Což bezesporu oceňují chovatelé po celém světě.

Ve spojeném království se v minulosti jakékoli křížení buldoka s jiným teriérem vždy označovalo jako pes bull&terrier. Prvním vůbec dochovaným vyobrazením stafordšířského bulteriéra je olejomalba z roku 1812 od Georga

Stubbse. Bulterier je znám již od roku 1820. A přesto obě plemena vypadají jinak než dnes.

Někdy koncem 18. století se již začala jednotlivá plemena – bulteriér a stafordširský bulteriér – přibližovat dnešním plemenům. Chovatelé si začali ujasňovat exteriér psů a jejich povahu. Co se požadovalo? Především mohutný pes se silným stiskem čelistí, teriéří energií a buldočí výdrží. Silný pes, který dokáže zastavit kance nebo býka, ale přesto natolik obratný, aby ulovil krysu (11).

Irům se povedlo vykřížít psa, jež vyhovoval potřebám amerických farmářů. Ti potřebovali velkého, silného, mohutného psa s bojovným duchem a loveckými sklony, vytrvalého při hlídání stád a objektů. Vzhledem k tehdejší oblibě psích zápasů byl i výborný zápasník. Pit byla označována aréna, a proto tito psi dostali jméno Pitbull terier.

3.2 Chov psů v současnosti – profesionální

Psy dnes lidé považují za hlavní zdroj sociálních kontaktů. Většina z nich dává přednost životu v rodinné smečce před společností příslušníku vlastního druhu. Dnešní doba představuje chov psů profesionální a amatérský.

Lidé jsou tvorové s úzkým vztahem k přírodě, ale sociálně izolovaní (20) a tak ve psu hledají partnera a společníka. Dávají svým psům práci a zaměstnávají je jako hlídače stád, průvodce nevidomých nebo asistenční psy.

Pes se dávno stal významným hospodářským faktorem (20), který vytváří mnoho pracovních míst a stará se o miliardové finanční úspory ve zdravotnictví. Výrazně lidem ulehčuje práci jako aktivní služební pes a záchranář (viz obr.č.1) nebo hlavní aktér při canisterapii.

Profesionální využití představuje jednak chov a výcvik služebních psů kriminální, pořádkové, cizinecké, železniční a pohraniční policie v rámci Policie ČR, dále také Městské a obecní policie, Soukromých a bezpečnostních agentur, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR a Armády ČR.

3.3 Chov psů v současnosti – amatérský

Amatérští chovatelé mají své čtyřnohé společníky hlavně pro pobavení, toulky přírodou, případně vystavování a soutěžení s ostatními nadšenci v tomto oboru.

Většina majitelů psů, ale i lidí, kteří psa nevlastní, mají stejný názor, že „se psy se šťastněji žije“ (20). Vztah s těmito tvory podporuje celkové fyzické i duševní

zdraví, jelikož pes může na člověka působit jako stabilizující, motivující a aktivující prvek.

Uprostřed rodiny může pes představovat jakéhosi „krizového manažera“, například pro partnery i děti v době rozvodu, nebo pro děti v době jiných stresových situací.

Na druhou stranu bývají často majitele psů diskriminováni až na hranici sociálního vyloučení. Důvodem bývá napadení lidí psem a problematika odstraňování psího trusu. Díky této problematice bývá na mnoha místech povinnost vodit psa pouze na vodítku a s košíkem. Přičemž odbornost při zastupování chovatelů a psích škol stále pokulhává.

Naopak se mnohdy majitelé dočkají jen vědecky nepodložených restrikcí vůči určitým plemenům psů, tzv. rasismus vůči teriérům typu bull a příbuzným plemenům, do této kategorie zapadajícím. Jakmile se vyskytnou problémy, vinen je samozřejmě pes – jak je člověk arogantní a nespravedlivý.

Obrázek č. 1: Stafordšírský terier v záchranářské službě

Zdroj: <http://www.zachranafi.cz/jihocesti/?dstr=288lg=cs&idcat=28> (datum stažení: 18.11.2013)

4. Popis plemen typu bull

4.1 Linie

Mezi tyto psy patří dvě vývojové linie, které k sobě mají poměrně vzhledově velmi blízko. Jde o linii anglickou a americkou.

Anglickou linii představují bulteriér a stafordšířský bulteriér. Kdežto americkou zastupují pitbulteriér a americký stafordšířský teriér (34).

4.2 Popis plemen

4.2.1 Bulterier a miniaturní bulteriér

Obě tato plemena mají stejný standard uznaný FCI (viz kapitola 5.1). Jejich odlišností je pouze výška. Typickým pro tato plemena je klabonosý tvar hlavy. Je to pes silné konstituce, svalnatý, vyvážený a aktivní. Má bystrý a inteligentní výraz. Nechybí mu odvaha, sebevědomí a radostný přístup ke všem aktivitám (9)

Bulterier je gladiátorem mezi psy, má vyrovnaný temperament a je mimořádně přátelský k lidem a obzvláště k dětem (22). Mnoho bulterierů dnes pracuje jako canisterapeutičtí psi a mnoho jich je i mezi psy záchranářů.

Dodnes jsou využíváni pro lovecké účely. Typickou barvou je bílá, ale dnes už se barvy rozšířily i na jiné, např. červená, či tmavá se žíháním. Je to nenáročný a skvělý společník. Výchova a výcvik potřebuje důslednost. Vyhovuje mu k životu člověk aktivní, se kterým rád chodí na dlouhé procházky, ačkoli dokáže být velkým lenochem.

4.2.2 Stafordšířský bulteriér

Je hladkosrstý, dobře vyvážený a na svou velikost velmi silný pes. Je svalnatý, aktivní a známý svou bezmeznou odvahou a houževnatostí. Je vysoce inteligentní a velmi laskavý k dětem, což mu dalo v Anglii přezdívku Babydog, nebo Nanydog – to je pes chůva (9).

Je statečný a nebojácný a naprosto spolehlivý. Jako jediný pes má spolehlivost uvedenou jako vlastnost přímo ve standardu. Vůči jiným psům je nekonfliktní.

Tento pes má rád dlouhé procházky a aportování. Je lehce vychovatelné plemeno a také tiché a klidné, díky tomu, že nemá přílišnou potřebu štěkat. Je velmi společenský, ale dokáže být i velkým domácím povalečem a mazlíkem

Pro svou fyzickou odolnost jsou využíváni v lovectví, převážně na černou zvěř a pro spolehlivost a opravdovou oddanost jsou stafordšířští bulteriéři canisterapeutickými pomocníky hlavně pro postižené děti.

4.2.3 Americký stafordšírský terier

Svou velikostí by měl působit dojmem velké síly (viz obr. č.2 a obr. č.3). Je kompaktní, svalnatý, ale zároveň hbitý a elegantní. Je podsaditý, né dlouhonohý, či lehký ve vzhledu. Má velký zájem o své okolí a má velmi rád lidi. Je mazlivý a nekonfliktní. V případě provokace, ať už od člověka, či jiného psa, se nechá strhnout. Je oddaný svému pánovi a rodině. Velmi miluje děti a velmi dobře snáší i jejich občasné surovosti.

Co se výchovy týče, potřebují američtí stafordi klidný a laskavý přístup. Tvrdost je pro ně nepřijatelná, ale důslednost nutná (9).

Jsou využíváni v policejních složkách a záchranářských centrech. Vhodní jsou i pro canisterapii.

Jeho výška je v průměru 46 cm. Ale mnozí je řadí mezi velká plemena.

4.2.4 Americký pitbulteriér

Je to atlet mezi plemeny typu bull, vzhledově nejlehčí pes. Jejich velikost se pohybuje mezi 46-52 cm. Zaměření chovu je hlavně na povahu, proto je naprosto nekonfliktní vůči lidem a dětem. Do chovu jsou zařazováni přísně podle standardu exteriéru a dle výsledku zkoušky povahy (tzv. GAME zkoušky).

Je to osvalený, houževnatý, společenský, neagresivní a odvážný pes v jednom. Miluje procházky a sportovní aktivity, ve kterých rád soutěží. Je to oddaný ochránce (9).

5. Název plemene

Použitý název „bojovní psi“, je jen pro mediální úspěšnost tohoto názvu, ale je tento název správný? Mnozí příznivci těchto psů používají název „psi typu bull“ a FCI má ve svém Atlasu plemen zapsán ve skupině 3 název Teriéři a pod členícím číslem 3.3 Teriéři typu bull.

5.1. FCI

FCI je mezinárodní kynologická organizace s názvem Fédération Cynologique Internationale, jež se zabývá kynologií a výstavami plemen psů. Má sídlo v Belgii (10).

Byla založena v roce 1911 několika státy, ale během I. světové války zanikla. Znovu byla obnovena v roce 1921.

V současné době má 80 členských států, kdy každý z těchto států drží patronát nad jednotlivými plemeny.

Dnes je v FCI uznáno a v atlasu plemen psů zaznamenáno 468 plemen psů, rozdělených do deseti skupin:

1. skupina: Ovčáci a honáčtí psi
2. skupina: Pinčové a knírači, molossoidní
3. skupina: Teriéři
4. skupina: Jezevčíci
5. skupina: Špicové a primitivní typy
6. skupina: Honiči, barváři a příbuzná plemena
7. skupina: Ohaři
8. skupina: Retrívři, slídiči, vodní psi
9. skupina: Společenská plemena a toy
10. skupina: Chrti

Další skupinou jsou plemena zatím neuznaná, ale plemena zaevidovaná (9).

5.2 ČMKU

V naší republice veškeré funkce výše zmíněné organizace zastupuje ČMKU. Jde o Českomoravskou kynologickou unii, jež vydává a kontroluje veškerá pravidla kynologických akcí, upravuje přístupy a náležitosti chovů a pomáhá v poradenství pro veškeré chovatele. Hlídá novinky týkající se jakýchkoli změn v oblasti vystavování, předvádění, přeprav na akce či jiných činností související se psy.

Také je tato organizace poradcem v problémech, jež řeší např. vláda v problematice poradenství v přijetí zákonů v oblasti omezování chovu a držení psů

Obr.č.2:Stafordšírský terier

Obr.č.3: Stafordšírský terier

Zdroj: <http://web-dog.net/hoste/jopar/mainpage.html> (foto p.Pártl) (staženo 20.11.2011)

6. Rozdělení pro práci

Psi typu bull jsou velmi houževnatí a velmi rádi pracují. Je ale třeba se práci s nimi aktivně věnovat a zaujmout je. V dnešní době většina psů plní funkci společníka a mnohdy to nejsou psi patřící mezi společenská plemena, ale často právě psi vyšlechtění k celodenní tvrdé práci(38). Je několik oborů, ve kterých se dá se psy aktivně pracovat, případně soutěžit.

Jde o myslivost, sport, služební kynologii, amatérskou kynologii a canisterapii.

6.1 Myslivost

Myslivost je soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři, jako součást ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků, jako součást kulturního dědictví (14). Z hlediska chovu zvěře je nutno znát obecnou zoologii, jejíž součástí je i znalost plemen a skupin loveckých psů, jejich chovu, výchově a výcviku, vedení a použití, tedy myslivecká kynologie.

6.2 Sport

Sportovní disciplíny, kterým se psi typu bull věnují, se nazývají jejich účastníky „bull sporty“(33). Zahrnují disciplíny: Monkey (sprint s břemenem), Weight pull sprint (tah břemene), High jump (zavěšení v zákusu), Tug of war (přetahování o předmět) a Wall Climbing (závěs s odrazem na kolmé stěně).

Monkey představuje sprint s břemenem, kdy váha břemene nepřesahuje 200 kg na vzdálenost 50 metrů. Vítězí nejrychlejší, tj. za cca 10 vteřin.

Weight pull je tah břemene, většinou na krátkou vzdálenost, zpravidla 4 metry. Váhový limit břemene není určen. Vítězem je ten pes, který utáhne nejvyšší váhu, nebo přepočtení utahené váhy k tělesné hmotnosti psa. Nejlepší psi tahají průměrně kolem 60-ti násobku své vlastní váhy. Nejlepší a zároveň neobvyklé výsledky jsou i kolem 100 násobku vlastní váhy.

High jump je disciplína, kde pes má vyskočit na zavěšený předmět. Běžně dosahované výšky jsou kolem 1,5 až 2 metrů. Zde musí pes vydržet v zákusu 5 vteřin.

Tug of war je disciplína, kde se dvojice psů, ukotvená na kolících proti sobě se zhruba metrovou mezerou, přetahuje o předmět, který drží v mordách. Vítězí ten, který déle drží a nepustí. Časový limit není omezen, proto se některé dvojice dokáže přetahovat i několik hodin.

Wall Climbing představuje podobnou disciplínu jako je High jump. Musí zde psi co nejvýše vyskočit na zavěšený předmět, ale k odrazu mu na rozdíl od High jumpu slouží kolmá stěna. Vítězí pes, který vyskočí nejvýše. Běžné skoky jsou zde do výše 2-3 metry.

6.3 Služební kynologie – příklad Policie ČR

V současné době je u Policie ČR využíváno, dle oficiálních webových stránek, celkem 735 služebních psů (25). U krajských ředitelství je v současné době 420 psů hlídkových, pátracích a na vyhledávání osob v dopravních prostředcích a 140 psů specialistů. Služební psovodi jsou zařazeni na oddělení služební kynologie u všech krajských ředitelství policie, službě cizinecké policie, ochranné službě a pyrotechnickém oboru.

Připravenost služebních psů, spočívají v obranné a pachové práci, tj:

Obranné práce: Obrana policejní hlídky (s náhubkem i bez)

Zadržení pronásledované osoby

Zabránění vstupu do uzavřených míst

Pachové práce: Sledování pachové stopy v terénu

Sledování pachové stopy ve frekvenci

Vyhledání osob v terénu

Vyhledání osob v objektu

Vyhledání pachových předmětů

Vyhledání nábojnic

6.4 Amatérská kynologie

Představuje poměrně početnou řadu lidí, kteří svůj volný čas věnují výcviku svých psů. Jde buď o činnost zábavnou, která dané cvičitele baví a tuto činnost vykonávají pro svou zábavu i zábavu svého svěřence. Nebo jde o nutnost, proto, aby svěřenec daného pána měl určité mantinely ve svém chování.

Psi se učí jak základní povely: ke mně, k noze, sedni, lehni a zůstaň, což je spíše pro cvičitele, jež chodí jen kvůli základnímu výcviku. Další činnosti se dají zúročit i v jiných oborech, jako je myslivost, soutěže a celý výcvik v nejlepším případě ve služební činnosti. Jde o stopování, revír a zadržení pachatele.

6.5 Canisterapie

Jasná definice canisterapie, která by byla zakotvena v právním řádu podle knihy M.Stančíkové (36) v současnosti neexistuje. Samy tuto činnost definují, jako proces ovlivňující komunikaci u špatně komunikujících klientů a to u lidí s tělesným, mentálním, či smyslovým postižením (. Jde o dětské, dospělé a seniorské klienty, jimž pomáhá rozvíjet a stimulovat oblasti sociálně emoční, kognitivní, tělesné a komunikační. Jde o terapeutické činnosti, které využívají pozitivní vliv zvířat na člověka formou rehabilitace k tomuto účelu vycvičeným psem (viz obr. č. 4).

Canisterapie má několik forem. Jde o individuální, kde ji využívá pouze jeden klient. Dále jde o skupinovou formu, jež podporuje komunikaci, vztahy a toleranci (12). Další formou je pobytová, jež může představovat kombinaci prvních dvou a je poměrně intenzivnější v určitém časovém úseku.

Obrázek č. 4: Canisterapie (zdroj: www.auracanis.cz , staženo 1.11.2014)

7. Sociální chování

7.1 Co zahrnuje sociální chování

Psi jsou obligátně sociální zvířata, což znamená, že ke svému životu nezbytně potřebují soužití s ostatními příslušníky svého druhu, nebo jinými vhodnými smečkovými zvířaty, jako je např. člověk (20). Psi jsou rozenými oportunisty, kteří dokážou na jedné straně využít každé výhody ve svůj prospěch, na straně druhé jsou ale vždy připraveni přistoupit na kompromis.

Sociální chování psů v sobě zahrnuje všechny způsoby chování i ty, jež už neslouží pouze k dorozumívání mezi příslušníky téhož druhu, ale i ke komunikaci a soužití s člověkem.

V sociálních skupinách podléhá mnoho společných aktivit více, či méně přísnému řádu, zvanému hierarchie. Velmi důležité je dorozumět se uvnitř smečky i mimo ni a sdělit si vše potřebné. Úspěšné přežívání v hierarchických skupinách představuje imponující i ponížené chování, dále také agresivní i defenzivní a také schopnost číst ho i demonstrovat(4).

Uskutečňuje se pomocí výrazů, postojů a pohybů, což jsou tzv. signály, jež pes vysílá k dalším členům smečky, což představuje buď jiného psa, nebo člověka, prostřednictvím sluchu, pachu, zraku a hmatu (13). Veškerými těmito projevy a aktivitami upevňují a upravují vztahy uvnitř smečky.

Velmi důležité je pro majitele psa umět posoudit signály, které pes vydává. I v případě, že má svého svěřence jen jako společníka, je velmi důležité k bezkonfliktnímu soužití mít alespoň základní znalost psích projevů, resp. signálů, nemluvě o vztahu, na kterém funguje nejen soužití ale i náročný výcvik. Toho totiž bez znalostí sociálních projevů psa nelze dosáhnout. (16)

V případě teriérů typu bull, je sociální chování velmi srozumitelné a přímé. A to z obou stran. Jak ze strany projevů psa, tak ze strany jeho schopnosti vnímání partnerova chování. To vede ke snadné komunikaci a učení v chování a výcviku.

Díky tomu se daná plemena často používají např. v canisterapii a jiných oborech, jež vyžadují velkou vnímavost a učení (viz obr. č.4).

8. Přístup člověka a jeho vliv

8.1 Dominantní agrese

Pes, jako společník má velký význam pro mnoho lidí. Ovšem právě jejich přístup a chování může problémové chování vyvolat. Jakákoli agrese doma u psa, jež člověk vlastní, proti majiteli a jeho rodině je nazývána dominantní agrese a je vyvolaná samotným majitelem psa a jeho přístupem (39). Tímto druhem agrese se ale neprojevují jen psi typu bull, týká se všech plemen a

existují skupiny, jež dané chování mnohdy vyvolávají svým rádobý dobrým přístupem.

8.1 Děti

Často si psa kupují rodiny s dětmi. Těm psi přináší spoustu radostí a her. Zároveň je učí zodpovědnosti, soucitu, empatii, správné komunikaci a umění vycházet s ostatními. Velkým přínosem je i vztah ke zvířatům a přírodě, který je v dnešní době velmi důležitý.

8.2 Osamělí lidé vyššího věku

Další skupinou lidí, kteří si psa pořizují, jsou osamělí starší lidé, kteří si tím pořizují mnohdy jediného přítele, který je pro ně často jediným pojištěm s okolním světem, zároveň je psi udržují v dobré duševní i fyzické kondici a dávají jim pocit potřeby.

8.3 Mladé páry

Dalšími, kteří si často pořizují psa jsou mladé páry. Jde o páry, jež ještě nechtějí přivést na svět dítě, ale zároveň si tuto zkušenost, jak jim tato zodpovědnost o dalšího člena rodiny půjde, chtějí určitým způsobem vyzkoušet.

8.4 Lidé s vysokým pracovním vytížením

Další nejčastější skupinou pořizující si psa jsou lidé s vysokým pracovním vytížením. Tito lidé mnohdy nemají přes pracovní vytížení vůbec čas na soukromý život a tak veškerý zbylý čas věnují svým psům.

A právě přístup všech těchto skupin bývá velmi rizikový a může být základem pro problematické chování a to u všech plemen (15). Velmi častým problémem, či příčinou problémového chování a to jakéhokoli plemene je nerespektování přirozeného chování psů. Jde o základní pravidla chování ve smečce. Za člena smečky pes svého pána či rodinu považuje. To přináší problematické chování nejen u psů větších plemen, ale i plemen malých. Vždy je třeba dodržovat jistou hierarchii postavení (39).

Pokud majitel svému psu dává volnost v chování, či mu poskytuje pocit nadřazenosti, pokusí se daný pes převzít „vedení ve smečce“ a majitele jako dosavadního vedoucího smečky tím sesadit.

Majitel se ke svému psu nesmí chovat jako ke kamarádovi, či dítěti a poskytovat mu privilegia, jež mají ve smečce pouze vysoko postavení jedinci.

Vždy je třeba, aby byl majitel tím vysoko postaveným a ve svém jednání ke psu byl důsledný a své postavení si udržel.

Není samozřejmě na místě využívat fyzickou sílu a tresty, ale ukázat se jako dobrý vůdce smečky. Ten přesvědčí ostatní o své autoritě tím, že je rozhodný, vypočitatelný a důsledný, to znamená, že se v určitých situacích chová vždy stejně. Pro malé štěně to znamená, že člověk má přístup ke všemu, co štěně k životu potřebuje. Lidé ale často daný vzorec poruší a psu dopřávají naprosto vše, co normálně náleží jen vedoucímu jedinci, to je strava bez příčinění, útulné místo, pozornost, hračky atd. Začne tedy zkoušet uplatňovat vzorec chování spojený s vysokým hierarchickým postavením a člověk často nestačí zaregistrovat, že se jejich postavení vyměnila. Pocítí to až ve chvíli, kdy si pes o určitou záležitost řekne už jako vedoucí a to agresivně.

8.6 Průzkum etologické poradny

Etologická poradna přispívá pomocí problémům s chovem, v daném případě s problémovým chováním psů, se kterým se do poradny lidé dostali po útoku psa. Podle MVDr. Hany Žertové, z Etologické poradny v Brně (41), jež dělala průzkum poruch chování v letech 2005 – 2007.

Během 3-letého průzkumu byla stanovena nejprve zkoumaná kritéria, jež byla v rámci poruchy chování psa považovaná za hlavní. Kritéria jsou:

- 1) pes – věk, pohlaví, plemenná příslušnost.
- 2) majitel - muž, nebo žena, jež nejvíce času věnuje psovi a přibližná doba, kterou majitel psovi věnuje. Také je důležité, zda je dotyčný pes majitelovým prvním psem, či zda už dříve nějakého vlastnil
- 3) porucha – u poruchy byl zkoumán věk, kdy se porucha vyskytla poprvé a frekvenci a způsob poruch jakým se majitelé poruchu snažili řešit.

8.7 Výsledky průzkumu etologické poradny:

Celkový počet psů v poradně v Brně bylo 412 psů z celé ČR, z toho 99 což představuje 24,03 % s dominantní agresí. Ve všech ohledech převažovali psi mladí, do 3-let věku a šlo většinou o pohlaví nekastrovaní samci. Co se týče plemen, šlo celkem o 50 plemen, včetně kříženců, proto se dělili na malá, střední a velká plemena.

Dle výsledků je patrné, že majitelé své psy nechali „převzít velení“ a jejich vstřícnost a ochota se jim nevyplatila v podobě útoku jejich psa na ně samotné.

8 Zákony

9.1 Zákony o držení bullovitých plemen

V posledních letech se ve spoustě států objevily zákony omezující chov psů, hlavně pokud jde o chov teriérů typu bull. Tato plemena mají mezi amatéry, jež nemají zkušenosti s chovem psů, nemají ponětí o zacházení se psy a o postupech výcviku, spoustu příznivců.

Faktem je, že těmto lidem napovídají novináři, jež své články prodávají hlavně pomocí výmluvných fotografií útočících pitbulů. Bohužel, ale když člověka napadne jezevčík, nebo kokršpaněl, lépe se tato informace prodá pomocí fotky rozrušeného pitbula, nežli milého mini jezevčíka.

O navrhování zákonů v oblasti chovu psů, jež by měl omezit chov tzv. problematických plemen, se pokouší naši zákonodárci již několik let.

Před několika lety to byl poslanec Tejc, jež navrhoval omezení chovu tzv. "bojových" plemen psů. Ale svou práci neobhájil, jelikož jeho vědomosti o držení a zacházení se psy nebyly dostatečné.

Často se o podobné návrhy pokoušeli i pražští radní, jež by rádi omezili držení psů, kteří jsou, dle jejich názoru špatně ovladatelní a problematičtí. Ve svých návrzích zákonů, které neměly být jmenovitě označeny pro určitá plemena a to v rámci diskriminace, označili psy podle velikosti. Ovšem velikostí by popis psů, který byl popsán v návrhu, odpovídal asi dvěma třetinám všech plemen. Proto se daný návrh nedostal do platnosti.

Posledním pokusem byl návrh pana MUDr. Davida Ratha v roce 2013. Tento návrh taky nebyl prozatím přijat (26). Jeho návrh odpovídal neinformovanému a nezasvědcenému navrhovateli. V této verzi je držení tzv. "bojových" plemen pouze na povolení a to na dobu 5-ti let. Což je téměř nemožné, jelikož živé zvíře držet pouze 5 let a poté.....co s ním? Tuto otázku bohužel nedokázal zodpovědět. Plná verze návrhu MUDr Davida Ratha, citovaná v následující kapitole, je ukázkou o přiblížení snahy institucionalizovat výstupy z věci.

9.1.1 Návrh zákona (citace 27.4.2014)

ZÁKON

ze dne 2013,

o regulaci chovu bojových plemen psů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

§ 1

Účel zákona

Tento zákon upravuje podmínky chovu a držení některých psů, kteří mohou být nebezpeční svému okolí.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se bojovým plemenem psa rozumí plemeno psa, které na základě zvláštního předpisu vykazuje znaky, útočnost nebo prudkost nebo jiné srovnatelné vlastnosti, kterými může ohrožovat člověka nebo zvíře.

(2) Volným pohybem psů se pro účely tohoto zákona rozumí jakákoli situace vyjma situace, kdy pes je veden na vodítku a má nasazený náhubek.

§ 3

(1) Pes, který patří mezi bojová plemena psů (dále jen „pes“), může být chován výlučně na základě povolení dle tohoto zákona.

(2) Povolení k chovu psa (dále jen „povolení“) vydává na dobu 5 let obecní úřad místně příslušný podle místa trvalého pobytu majitele psa.

(3) Povolení musí být zajištěno před zahájením chovu psa a po celou jeho dobu.

(4) Povolení má charakter průkazu majitele psa a známky na obojek u psa.

§ 4

(1) Povolení podle § 3 bude vydáno na základě žádosti, pokud žadatel:

- a) je fyzickou osobou, která dosáhla 18 let věku, nebo právnickou osobou,
- b) je bezúhonný,
- c) předloží doklad osvědčující potřebné znalosti a přezkoušení výcviku psa,
- d) zaplatí poplatek ve výši 3 000 Kč.

(2) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchaný za pomoci psa či jiného zvířete, na psu či jiném zvířeti anebo v souvislosti s chovem psa či jiných zvířat.

(3) Bezúhonnost se prokazuje výpisem z evidence rejstříku trestů nebo rovnocenným dokladem vydaným příslušným soudním nebo správním

orgánem státu. Nevydává-li tento stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo orgánem státu posledního pobytu. Tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce.

(4) Právnícká osoba prokáže splnění podmínek dle §4 odst. 1 písm. b) a c) prostřednictvím odpovědného zástupce, kterým je člen statutárního orgánu právnické osoby, případně jiná osoba, která je k právnické osobě ve smluvním vztahu.

(2) Poplatek dle § 4 odst. 1 písm. d) hradí žadatel jen při podání první žádosti týkající se totožného psa. Za druhou a další žádost o povolení k chovu totožného psa se poplatek dle tohoto zákona neplatí.

(3) Povolení musí mít osoba vedoucí psa při sobě a pes musí být po celou dobu označen známkou na obojku.

§ 5

Pohyb psů

(1) Majitel psa a osoba vedoucí psa jsou povinni zajistit, že pes nenapadne, neohrozí či nijak neomezí osoby či zvířata.

(2) Pohybuje-li se pes v okruhu méně než 200 metrů od nejbližší budovy nebo od míst osídlení, ať již charakteru trvalého či přechodného (veřejná tábořiště, rekreační sídla apod.) (dále jen „místa osídlení“) musí mít nasazen náhubek a musí být veden na vodítku, pokud se nenachází na ohrazeném pozemku vlastníka psa.

(3) Ten, kdo psa vede, může ve vzdálenosti více než 200 m od nejbližšího místa osídlení umožnit psu volný pohyb, ale pouze s nasazeným náhubkem. Volný pohyb psa s nasazeným náhubkem je možný pouze pod kontrolou a trvalým dohledem majitele psa či osoby vedoucí psa.

(4) Umožnit psu volný pohyb bez nasazeného náhubku je možné jen v místech k tomu určených a tam, kde pes nemůže napadnout, ohrozit či omezit osoby či zvířata a za trvalého dohledu a kontroly majitelem psa či osoby vedoucí psa.

(5) Umožnit psu volný pohyb bez kontroly a trvalého dohledu majitele psa či osoby vedoucí psa je zakázáno.

(6) Psa může vést jen osoba starší 18 let.

§ 6

Obce mohou obecně závaznou vyhláškou na svém území vymežit místa, kam je vstup se psem zakázán.

§ 7

Přestupky

(1) Přestupku na úseku chovu psů se dopustí majitel psa nebo osoba vedoucí psa, která

- a) chová psa dle tohoto zákona bez povolení,
- b) poruší povinnosti stanovené tímto zákonem.

(2) Za porušení povinnosti podle odstavce 1, písm. b) může být osobě vedoucí psa uložena pokuta až do výše 20 000 Kč, za opakované porušení této povinnosti až do výše 40 000 Kč, a to i opakovaně.

(3) Za porušení povinnosti podle odstavce 1, písm. a) může být majiteli psa uložena pokuta až do výše 100 000 Kč, a to i opakovaně.

(4) Opakovaným porušením povinnosti se rozumí porušení povinnosti, jehož se majitel psa nebo osoba vedoucí psa dopustil v době do jednoho roku od předchozího porušení povinnosti uvedené v odstavci 1 nebo 2, za něž mu byla uložena pokuta.

(5) Pokuty podle tohoto zákona jsou příjmem obce, na jejímž katastrálním území k přestupku došlo.

(6) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné předpisy¹.

§ 8

Orgány státní správy na úseku chovu psů

Orgány státní správy na úseku chovu psů jsou

- a) Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“),
- b) obce.

§ 9

Ministerstvo

Ministerstvo ve spolupráci s Komorou veterinárních lékařů České republiky vydává vyhlášku, kterou stanoví:

- a) seznam plemen psů podléhajících tomuto zákonu,
- b) podmínky ke splnění § 4 odst. 1 písm. c) tohoto zákona,
- c) seznam organizací osvědčujících splnění podmínek dle předchozího bodu,
- d) vzor povolení včetně známky na obojek psa.

§ 10

¹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Obce

(1) Obce

- a) projednávají přestupky na úseku chovu psů,
- b) ukládají pokuty majitelům a osobám vedoucím psa podle § 7 tohoto zákona,
- c) vydávají povolení podle § 3 tohoto zákona,
- d) vedou registr držitelů povolení vydaných podle § 3 tohoto zákona,
- e) vydávají obecně závazné vyhlášky podle § 6 tohoto zákona.

(2) Poplatky za žádost o vydání povolení dle § 4 odst. 1 písm. d) tohoto zákona jsou příjmem obce, která povolení vydala.

§ 11

Přechodná a závěrečná ustanovení

(1) Vlastníci psů jsou povinni podat žádost o povolení do 2 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

Čl. II.

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti uplynutím 12 měsíců ode dne jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení nezbytnosti navrhovaného zákona a hlavní principy navrhované právní úpravy

Chov bojových plemen psů znamená vyšší riziko napadení. Počet napadených osob a vážnost způsobených zranění převyšuje počet lidí zraněných střelnou zbraní. Jsou zaznamenána úmrtí a vážná zranění s celoživotními následky napadených osob. Za napadením je často nevhodné chování majitele psa, který podcenil riziko chovu psa patřícího mezi bojová plemena. Často tyto psi neabsolvují ani základní výcvik. Řada majitelů psů nemá základní předpoklady k chovu nebezpečných plemen psů, někdy si i chovem takovýchto plemen psa kompenzují vlastní psychický problém či jde o projev agresivity osobnosti majitele psa, kterému dělá dobře, že u ostatních lidí vyvolává pocit strachu a ohrožení.

Navrhovaný zákon o regulaci chovu bojových plemen psů vychází z principů regulace držení střelných zbraní. Pes patřící mezi bojová plemena je bezesporu formou zbraně. Zákon vychází z faktu, že výčet bojových plemen je věcí odbornou a může podléhat průběžným změnám. Proto vlastní výčet bojových plemen vydá Ministerstvo zemědělství vyhláškou na základě návrhu Komory veterinárních lékařů České republiky. Majitel psa bude muset osvědčit znalosti a dovednosti ke zvládnutí psa a prokázat výcvik psa. Přezkoušení výcviku psa a znalostí majitele bude svěřeno specializovaným kynologickým organizacím, jejichž seznam vydá Ministerstvo zemědělství vyhláškou. Na základě stanovených podmínek a žádosti vydá místně příslušný obecní úřad povolení, mající charakter průkazu majitele psa a známky na obojek psa. Zákon stanovuje i základní pravidla bezpečnosti chovu bojových plemen mající zajistit ochranu zdraví a životů lidí a zvířat.

Návrh zákona stanoví pokuty při nedodržení podmínek stanovených zákonem, které jsou příjmem obcí, v nichž k těmto porušením dochází.

Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy ČR, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie

Předložený návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Návrh zákona neodporuje závazkům České republiky vyplývajícím z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Návrh zákona je v souladu i s právem Evropské unie.

Hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady a dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh nepředpokládá zvýšené dopady na státní rozpočet. Návrh nemá dopady na rozpočty krajů a obcí. Náklady spojené s vydáním povolení pro chov psa dle tohoto zákona budou hrazeny z poplatků majitelů, případně pokut za nedodržení zákona. Návrh nemá vliv na podnikatelské prostředí České republiky. Návrh nemá nespravedlivé sociální dopady ani neznevýhodňuje muže ani ženy.

Zvláštní část

K čl. I

Navrhovaný zákon o regulaci chovu bojových plemen psů vychází z principů regulace držení střelných zbraní. Pes patřící mezi bojová plemena je bezesporu formou zbraně. Zákon vychází z faktu, že výčet bojových plemen je věci odbornou a může podléhat průběžným změnám. Proto vlastní výčet bojových plemen vydá Ministerstvo zemědělství vyhláškou na základě návrhu Komory veterinárních lékařů České republiky. Majitel psa bude muset osvědčit znalosti a dovednosti ke zvládnutí psa a prokázat výcvik psa. Přezkoušení výcviku psa a znalostí majitele bude svěřeno specializovaným kynologickým organizacím, jejichž seznam vydá Ministerstvo zemědělství vyhláškou. Na základě stanovených podmínek a žádosti vydá místně příslušný obecní úřad povolení, mající charakter průkazu majitele psa a známky na obojek psa.

K čl. II

Účinnost zákona byla stanovena až 12 měsíců od jeho vyhlášení proto, aby Ministerstvo zemědělství spolu s Komorou veterinárních lékařů České republiky mělo dostatek času k vydání vyhlášky a majitelé psů měli dostatečný časový prostor k absolvování výcviku svých psů.

V Praze dne 14. ledna 2013

Předkladatel:

MUDr. David Rath v.r.

9.1.2 Rozbor návrhu

Tento návrh zákona nebyl přijat, jelikož umožnění chovu psa pouze na 5 let je nepravděpodobné už z několika důvodů.

Prvním je fakt, že průměrný psí život odpovídá nejméně trojnásobku doby, jež odpovídá povolení. Představovalo by to tudíž ztrojnásobení byrokratické zátěže (26). Dále by dle návrhu pana MUDr. D. Rátha bylo prakticky nemožné chovat vytyčená plemena pro cizince, žijící na našem území, kteří by zde neměli trvalý pobyt, jelikož by nemohli o daná povolení zažádat. A v neposlední řadě je otázkou, jak by se vyřešila situace, kdy by povolení nebylo vyřízeno včas, případně vůbec prodlouženo. Kdo by se o zabavené psy postaral? Kdo by

uhradil jejich zbývající život, případně, kde by zabavení psi svůj zbytek života prožili? Dále je tu otázka smyslů psa, jelikož nový občanský zákoník (platný od 1. 1. 2014), udává, že zvířata již nejsou věci, ale: „Živé zvíře, které má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze“ (7)

9.1.3 Stanovisko ČMKU

Stanovisko ČMKU k návrhům podávaným některými poslanci na téma „bojových“ psů (6): „ČMKU zásadně odmítá vyčlenění skupiny „bojových plemen“ a jakákoli zákonná omezení chovu a držení určitých plemen.“ (odpověď na dotaz autorce DP obdržena dne 4.4.2014 z cmku@cmku.cz)

9.2 Zákony proti týrání psů - kupírování

Dalším zákonem, který se bullovitých plemen přímo týkal, byl zákon č. 246/1992 Sb., který vešel v platnost v roce 1992 a zabýval se mimo jiné i kupírováním a amputováním určitých částí těla zvířete. Ovšem chovatelé a držitelé plemen, jichž se tento zákon týkal, neměli důvod pro jeho dodržování. Standardy zvířat vydané FCI a dodržované dalšími organizacemi byli neustále upřednostňovány na všech akcích rozhodčími (výstavy, svody, bonitace...), jež na letité standardy byly zvyklí, a posoudit psa bez kupírovaných uší, jim připadalo nepřírozené. Proto majitelé a chovatelé i přes zákaz daných aktivit v naší republice, vyjížděli své chované psy nechat upravovat za hranice, do zemí, kde kupírování uší, ani ocasů zakázáno nebylo.

V roce 1993 se tento zákon novelizoval zákonem 162/1993 Sb., kdy definice byla pozměněna na „zákaz provádění chirurgických zákroků za účelem změny vzhledu zvířete“. Ovšem ani na tento zákon příliš chovatelé a vystavovatelé nebrali ohled a neustále své svěřence „exportovali“ do zahraničí a „importovali“ kupírované zpět.

I přes mnohé snahy chovatelů o dodržení standardu u určitých plemen byl tento zákon od 1.4.2004 novelizován a byla jasně „zakázaná propagace týrání zvířat“ a tudíž se k tomuto jasně obrátila i Českomoravská kynologická unie a jasný zákaz vystavování kupírovaných plemen vydala.

Velkým mínusem v této kauze bylo to, že mnozí, velmi kvalitní psi a to jak po stránce výstavní, tak po stránce pracovní a hlavně genetické, musely být díky kupírování vyřazeni z chovu. A to díky tomu, že pes, který se nesměl díky propagaci kupírování zúčastnit potřebných akcí, jako jsou bonitace, svody a výstavy, nemohl být uchovněn a zařazen do chovu.

9.2.1 Historie kupírování

Kupírování mělo ve své době a podstatě velký význam hlavně u psů sloužících k mysliveckým účelům v době lovů a honiček, kdy psi pomáhali při lovu a obživě, docházelo velmi často k poranění některých částí těla (3).

Velmi často se to stávalo při sledování pachové stopy a z důvodů prodírání se houštinami, kdy si o husté houští a trní psi často poranili právě uši a ocasy, jež se později stali právě cílem kupírování již z preventivních důvodů. Tato prevence se považovala za nutnou a z toho důvodu byla velmi podporována.

Honitba za zvěří přinášela také velmi často poranění různých částí těl potyčkami s honěnými kusy a přinášela nutnost operativní úpravy.

Spousta plemen od boxerů, rotvajlerů, německých dog až po více druhů teriérů typu bull má klopené uši. Často tato plemena byla využívána jako hlídači a ochránci majetku. Všechna plemena mají uši velmi citlivé a jejich zranění je pro ně velmi bolestivé. Což často narušitelé věděli a bolestivým uchopením psa střežícího cíl útoku, ho vyřadili z možnosti reakce. Tím psa paralyzovali. Z těchto důvodů byli psi také kupírováni.

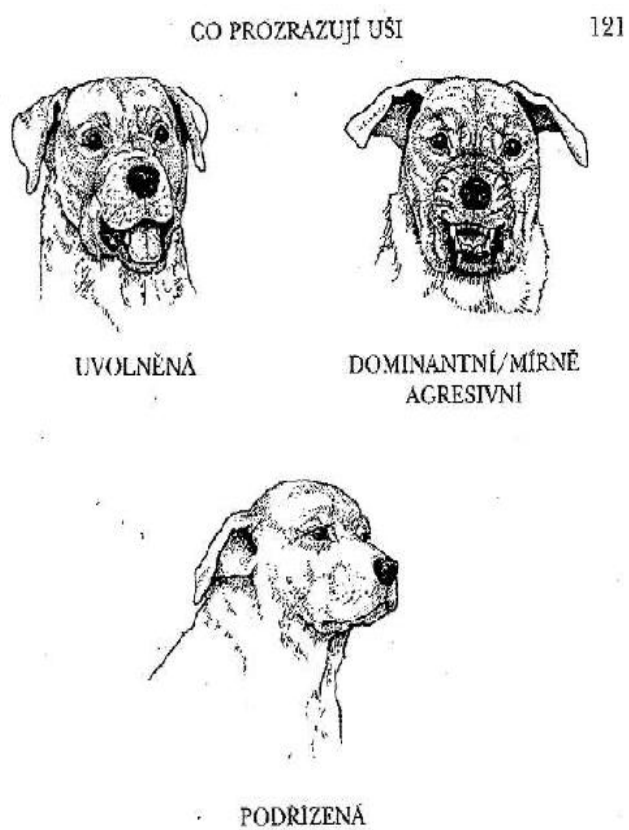
Později, kdy se již psi nechovali jen pro účely pracovní a pomocné, ale jejich chov se zaměřil na šlechtění, vystavování a stal se spíše zálibou, než nutností, považovalo se kupírování spíše za estetický prvek, kterých chovatelé docílovali té nejvyšší kvality svých svěřenců. Pro své šlechtitelské perly byli majitelé ochotni vynakládat velké investice. Postupem času se kupírování stalo i součástí standardů určitých plemen pro svody, výstavy a bonitace a víceméně bez daného zákroku byl velký problém s uchovněním.

Ačkoli v historii mělo kupírování spíše důvod nutnosti a nepodléhalo pravidlům a kráse, postupem času docházelo k vytvoření specifik a pravidel v kupírování a každé plemeno se pyšnilo určitým tvarem a stylem.

Mnohdy se stalo, že kupírovací zásah nevyšel podle pravidel a přání majitele, jež do svého svěřence vložil opravdu velké peníze a jeho investice tak vyšla vniveč. Rozhodčí na bonitacích, svodech a výstavách těmto uměle tvořeným znakům totiž věnovali velkou pozornost a kupírované uši, které byli delší, než se hodilo k tvaru hlavy, či kratší a zesměšnilo celkový vzhled psa, mohli celkovou kvalitu zvířete výrazně snížit i přes to, že nešlo o genetické znaky, které by ubíraly na kvalitě v chovu.

Ovšem kupírování jako takové mělo i své stinné stránky a to hlavně z důvodů nonverbální komunikace mezi psy a okolím. Polohou boltců dává pes najevo svou současnou náladu a to jak v danou chvíli vnímá své okolí (viz obr.č.5).

Obr. č. 5: Základní polohy ušních signálů.

Základní polohy ušních signálů u psů s klopenými ušima.

(Zdroj: 4)

10.METODIKA

Vstupní data, pro která tvořila základ literární rešerše, sloužila jako zdroj pro empirické šetření a ověřování v terénu. Cílem byla snaha získání přehledu o socio-demografických údajích u náhodně vybraného souboru chovatelů psů, včetně jejich názoru na chov.

10.1 Průzkum terénu

Vlastní šetření probíhalo na území Českokrumlovska a Českobudějovicka v období od 15.10.2013 do 31.8.2014. Vstupní data byla získávána studiem dokumentů, zúčastněným pozorováním a dotazníkovou metodou ve skupinách dotazovaných, jež vlastní psy a to jak psy typu bull, tak ostatní plemena, která se na našem území nejčastěji chovají. Pracovníci z oborů zabývajícími se podporou chovu psů, jako prodejci krmiv, veterináři, apod. byli další dotazovanou skupinou a v neposlední řadě rozhovory s odborníky na výcvik a pomoc při výchově psů.

10.2 Charakter dotazníků

Dotazníky měly 3 stránky o velikosti A4. (viz příloha)

V prvé řadě měl dotázaný uvést identifikační znaky, jako pohlaví, věk, vzdělání, a zda je, či není zaměstnaný, podnikatel, či jiný druh obživy. Dalším důležitým faktorem bylo, zda bydlí ve městě, či na vesnici a v neposlední řadě to, jaké plemeno psa vlastní.

V další fázi byla otázka, proč daný respondent uvedené plemeno vlastní a jaké povahy je jeho pes.

Velmi důležitou otázkou vztahující se k tématu vztahu pán a pes je, kde má pes dotazovaného své místo?

Dotaz týkající se venčení má také určitý vliv na vztah majitele a psa.

Mnohdy bývá pro některé majitele problém poslušnosti jejich svěřence, jelikož na ně mnohdy nemají čas, či je nechtějí „trápit“ výcvikem. Proto další otázka odhalovala, zda se svým psem chodí majitelé do kynologického klubu. I to je vzhledem k možným kritickým situacím poměrně důležitým faktorem.

Nepřímo navazující otázkou je, zda se již majitel se svým psem do nějaké kritické situace dostal a hned na to otázka do jaké?

Otázky vztahující se především k tématům sociálního chování jsou následující: Čím krmí svého psa a zda dostává pes za poslušnost pamlsky.

Další otázkou, pro některé dotazované ne příliš příjemnou bylo: Jak se k Vašemu psu staví Vaši sousedé a v případě odpovědi záporně, uvést, co je tím problémem, jež jim sousedé vyčítají.

Velmi důležitou otázkou a to u všech plemen bez rozdílu je otázka, zda přístup majitele či cvičitele má hlavní vliv na přístup psa k okolí. Kontakt a jeho forma byl otázkou další.

Velmi zajímavou otázkou a to především u majitelů plemen typu bull, je otázka kupírování určitých částí těla a jejich názoru na něj. Mnozí jej u svých psů ještě zažili, či kupírovaného psa dosud vlastní a jejich odpovědi jsou překvapující.

Další částí dotazníku je otázka exkrementů, zda je majitelé při venčení uklízí, či ne.

V závěru byla možnost popsat svého psa a napsat o něm něco milého. Jako poslední otázka byla, zda bylo něco z otázek na plemena typu bull v dotazníku opomenuto.

10.3 Dotazníková metoda

Dotazovaní byli vyhledávání náhodně a dotazníky jim byly distribuovány především osobně, nebo v menší míře elektronicky.

Respondenti byli řazeni do třech základních skupin. První představovali majitelé psů typu bull, druhou respondenti, kteří chovají ostatní plemena a třetí skupinou dotazovaných byli majitelé, či zaměstnanci podnikající v oblasti týkající se jakýmkoli způsobem chovu psů, šlo o prodejce v obchodech pro drobné zvířectvo, veterináře, cvičitele, či pracovníky v útulku.

Šíření dotazníků probíhalo zprvu především elektronicky, ale jelikož odpovědí nebylo tolik, byli dále respondenti vyhledávání v terénu.

Náhodný výběrový soubor tvořilo 545 dotazovaných, ale poskytnout odpověď na třístránkový dotazník velikosti A4 bylo ochotno pouze 339 respondentů, což tvoří reálný výběrový soubor (n=339). Bohužel mnoho dotazovaných si anketu pletlo s propagací jakéhosi zboží, či víry a nedali šanci ani k dostatečnému vysvětlení, o co jde.

Výsledné součty hodnot z dotazníků jsou uvedeny v grafech a tabulkách v kapitole 11 (výsledky, analýza a diskuze). Tyto grafy a tabulky byly zpracovány v programu Microsoft Office 2007.

11. Výsledky, analýza a diskuze

11.1 Socio-demografické aspekty

Následující část analýzy výsledků popisuje, jaký vliv na chovatelství psů ve městě mají socio-ekonomicko-demografické aspekty, jako jsou pohlaví, věk, druh práce, apod.

11.1.1 Z hlediska pohlaví

Celkem se dotazníků písemně osobně zúčastnilo 339 účastníků z 545 oslovených. Z grafu č. 1 je patrné jejich rozložení.

Graf č.1: Respondenti celkem, dle pohlaví (n=339)

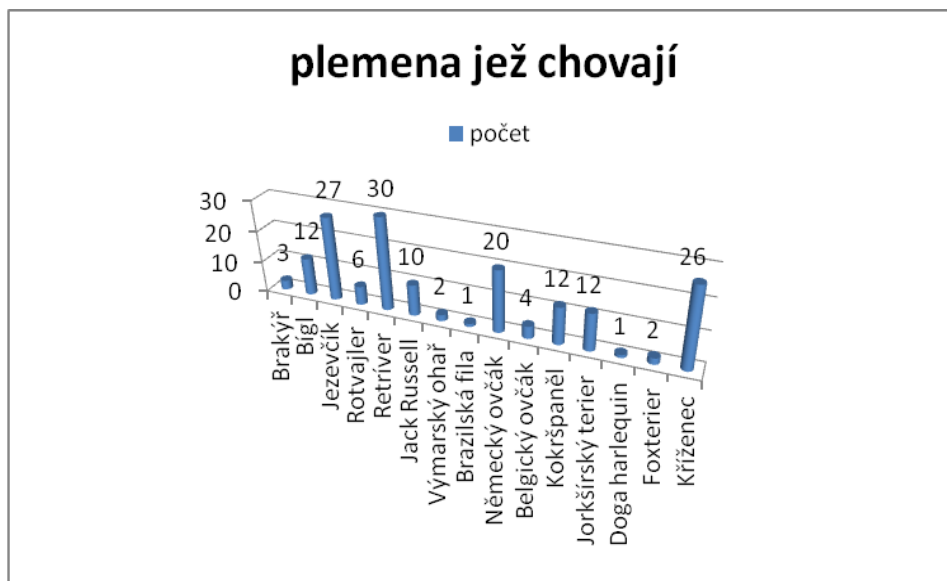
(Zdroj: vlastní průzkum)

Z uvedených účastníků (n=339) bylo 63 % mužů a 37 % žen.

11.1.2 Rozdělení respondentů podle plemen psů

Celkový počet respondentů je 339, z toho 126 chová plemena typu bull ($n_1=126$) a 168 respondentů chová ostatní plemena ($n_2=168$). Další respondenti ($n_3=45$) byli z řad lidí podnikajících v oboru se zaměřením na chov psů, tj. např. prodejci krmiv, veterináři, cvičitelé, atd. Představu o typech psů, jež patří do ostatních plemen psů, ukazuje graf č.2.

Graf č. 2: Rozdělení podle plemen u majitelů vlastních ostatní plemena ($n_2=168$)

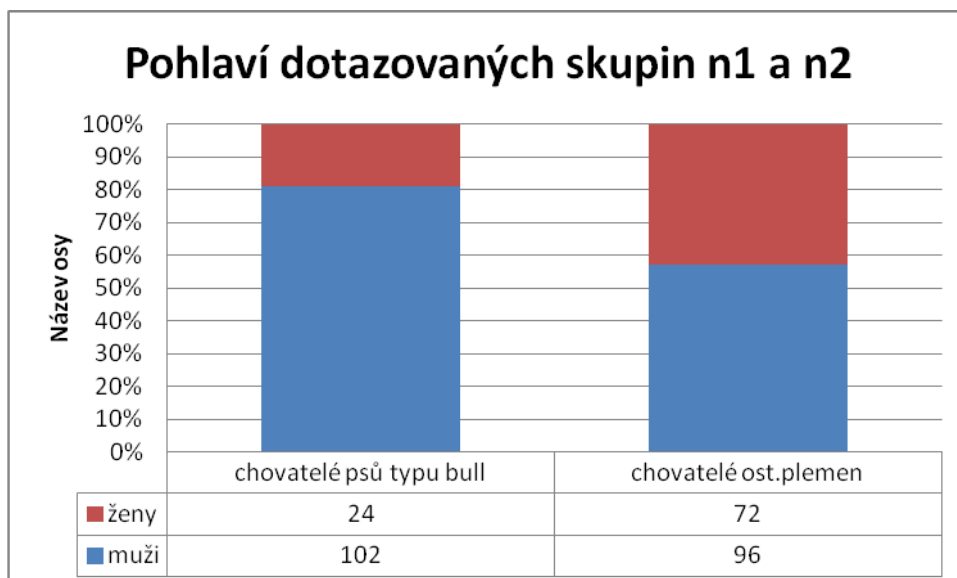

(Zdroj: vlastní průzkum)

Z grafu jasně vyplývá, že nejčastěji chovaná plemena dotazovaných jsou retrívři, kteří tvoří 18%, jezevčíci (16%) a kříženci bez původu a určené rasy (15%). Dále je velmi často chovaným plemenem německý ovčák (12%) a poté jsou stejně často chováni jorkšírstí teriéři, kokršpanělé a biglové (7%).

11.1.3 Rozdělení podle pohlaví majitelů.

Graf č.3 Pohlaví dotázaných skupin n_1 a n_2 . ($n_1=126$, $n_2=168$)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Ačkoli ze zúčastněného pozorování je většinou chovatelkou psa žena, výsledky průzkumu ukazují opačný výsledek. (viz graf č.3).

Z výše uvedených údajů vyplývá, že co se týče chovu tzv. "bojových" plemen, jsou muži v jasném vedení a tento typ psů si pořizují častěji, než ženy. U ostatních plemen je efekt podobný, jen není rozdíl natolik markantní.

11.1.4 Z hlediska věku

Věk zřejmě u výběru plemene hraje také svou roli. Jde samozřejmě o věk hlavně z pohledu fyzické kondice.

Z celkového pohledu se dotazování nejvíc respondentů (n_1 a n_2) zúčastnilo ve věku 31-40 let. To představuje skupinu aktivní a z pohledu zodpovědnosti již uvědomělou.

Tabulka č. 1 : Věk dotazovaných ($n_1=126$, $n_2=168$)

věk dotazovaných	majitel typu bull (n_1)	majit. ostatních plemen (n_2)
do 20-ti	6 (5%)	36 (21%)
21-30 let	30 (24%)	42 (25%)
31-40 let	72 (57%)	54 (32%)
41-50 let	12 (9%)	18 (11%)
51-60 let	6 (5%)	6 (4%)
61 a více	0 (0%)	12 (7%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.5 Charakteristika života ve městě či na venkově

To, zda majitel psa žije se svým svěřencem na venkově, či ve městě se také důrazně odráží v chování a vztahu psa a pána (viz tabulka č 2). Mnohdy městské zázemí není pro velmi aktivního a pohybu chtivého psa vyhovující. Také může být problémem štěkot, jež je pro psy přirozený, ovšem v městské části nemusí vždy všem sousedům vyhovovat.

Tabulka č. 2. : Život ve městě či na venkově ($n_1=126$, $n_2=168$)

Věk dotazovaných	majitelé typu bull (n_1)	maj. ost. plemen (n_2)
Město	66 (52%)	60 (36%)
Venkov	60 (48%)	108 (64%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Z výše uvedených údajů je patrné, že ačkoli by se dalo čekat větší množství chovatelů psů typu bull na venkově, je zjištěný údaj opačný. Většina respondentů bydlí v oblasti města. Kdežto chovatelé ostatních plemen vykazují údaj opačný.

11.1.6 Charakteristika vzdělání

Velký vliv na péči a výchovu všech psů má bezesporu vzdělání jejich majitelů (viz tabulka č.3). Samozřejmostí je, že člověk se vzděláním, které má v obsahu vztah ke zvířatům a je na jakékoli úrovni, je pozitivem v tomto vztahu. V celkovém obsahu chovatelů je nejvíce respondentů se vzděláním středoškolským, nebo s vyučením.

Tabulka č.3: Vzdělání respondentů ($n_1=126$, $n_2=168$)

Vzdělání	majitelé typu bull (n_1)	maj. ost.plemen (n_2)
Základní	0 (0%)	12(7%)
Vyučen	42 (33%)	42 (25%)
střední s maturitou	78 (62%)	90 (54%)
Vysokoškolské	6 (5%)	24 (14%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.7 Charakteristika povolání

Povolání může mít na chov a přístup chovatele velký vliv. Velmi se může podepisovat na přístupu a času, jež svému psu dotýčný věnuje, což podporuje i názor K. Hartla (15), jež míní, že člověk si již při výběru psa musí uvědomit, co držení psa obnáší. Přispívá tomu mimo jiné směnnost povolání, pracovní doba a také rozdíl mezi možnostmi zaměstnance a živnostníka (viz tabulka č.4). Velkým faktorem jsou zde také finanční možnosti, jež si nejsou ve všech oborech rovné.

Tabulka č.4 : Charakter zaměstnání ($n_1=126$, $n_2=168$)

zaměstnání dotazovaných	majitelé typu bull (n_1)	maj.ostatních plemen (n_2)
Zaměstnaný	54 (43%)	72 (43%)
Podnikatel	42 (33%)	18 (10%)
mateřská dovolená	12 (10%)	12 (7%)
nezaměstnaný	18 (14%)	0 (0%)
Důchodce	0 (0%)	18 (11%)
Student	0 (0%)	30 (18%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Z daných výsledků je tedy patrné, že nejvíce psů bez rozdílu plemene chovají zaměstnanci a podnikatelé. Ačkoli se to nezdá příliš ekonomicky reálné, na třetím místě v chovu psů typu bull jsou nezaměstnaní, což jim může v jejich dané nelehké životní situaci posílit sebevědomí, ovšem výhodou těchto respondentů je samozřejmě časová flexibilita, jež je v tomto případě výhodou v chovu jakéhokoli plemene, ale naopak zde nejsou přílišné finanční možnosti.

11.1.8 Proč vlastníte dané plemeno?

Každý, kdo se rozhodne, že si koupí psa, musí v další fázi přemýšlet o tom, jaké plemeno by pro něj bylo nejhodnější. Kritéria jsou dána jednak časem, který může člověk psu věnovat, polohou, kde bydlí a také samosebou určitými estetickými, či bezpečí podporujícími pohnutkami. Zde je dotazník zaměřen hlavně na majitele psů typu bull, jelikož zde o tato plemena a pohnutky majitelů ke koupi právě těchto psů jde především.

U psů typu bull, jsou výsledky následující tabulce č.5

Tabulka č.5: Proč si majitelé dané plemeno koupili?

Důvody, proč si majitel psa koupil	majitelé typu bull (n_1)
pro vlastnosti	96 (26%)
pro vzhled	114 (31%)
po seznámení s chovatelem	30 (8%)
cítím se bezpečně	18 (5%)
cítím se sebevědomě	30 (8%)
pro jeho povahu	78 (21%)
mít toto plemeno je moderní	6 (1%)

V této části průzkumu vyšlo na prvním místě odpověď, že si majitelé koupili daného psa pro jeho vzhled, což představuje velmi povrchní důvod a jistý snobismus, kdy jde o mazlíčka, který se musí především líbit. Zde fungují hlavně emoce, což uvádí M. Říha (31), jako jeden z kritických faktorů problémů. Na druhém místě je důvodem odpověď pro vlastnosti a na třetím místě pro jeho povahu. Možnou zajímavostí by zde mohla být odpověď, kterou zvolilo celkem 6 respondentů, že mít toto plemeno je v současnosti moderní.

11.1.9 Jaké povahy je Váš pes?

Velký vliv na chov, výcvik, či možnou problematičnost má bezesporu povaha, jež je dána každému psu již od narození. Ale citlivým přístupem lze i horší povahy dostat do jiné roviny, než která mu byla v zárodku dána. Výsledek je k dispozici v tabulce č.6, kde respondenti odhadují povahy svých svěřenců.

Tabulka č.6 : Povaha psa

Povaha psa	majitelé typu bull (n_1)	majitelé ost.plemen (n_2)
Flegmatik	6 (5%)	54 (32%)
Sangvinik	96 (76%)	60 (36%)
Melancholik	0 (0%)	18 (10%)
Cholerik	6 (5%)	18 (11%)
Nevím	18 (14%)	18 (11%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

U plemen typu bull i u ostatních plemen jsou výsledky podobné, všude převládá přátelský sangvinik, jež je povaha naprosto nekonfliktní, ale případný konflikt nevyklučuje. Zajímavé ovšem v tomto případě je, že cholericů, jež jsou mnohdy velmi konfliktní, je u psů typu bull poměrně málo, ačkoli by se dalo předpokládat, že díky názoru veřejnosti o konfliktnosti těchto plemen, bude jejich počet převládat.

11.1.10 Kde má Váš pes své místo?

Velmi významným faktorem v držení psů, je místo, kde majitel svého psa má. Někdo nedá dopustit na psa v zahradním kotci a do domu, či bytu mu pes nesmí, jiní zas by nedokázali svého svěřence chovat jinde, než v bytě a často i ve své vlastní posteli (viz Graf č.4). I to má samozřejmě velký vliv na vztah majitele a psa, případně vztah k okolí. Podporuje tento fakt i citace z nového občanského zákoníku, platného od 1.1.2014, kdy pes není věcí movitou, jak to platilo předchozích 50 let, ale nyní jsou definováni, jako: „Živé zvíře má význam a hodnotu, již jako smysly nadaný tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí jen v rozsahu, jež nebude odporovat jeho povaze“.(Eliáš a Svatoš, 2012)

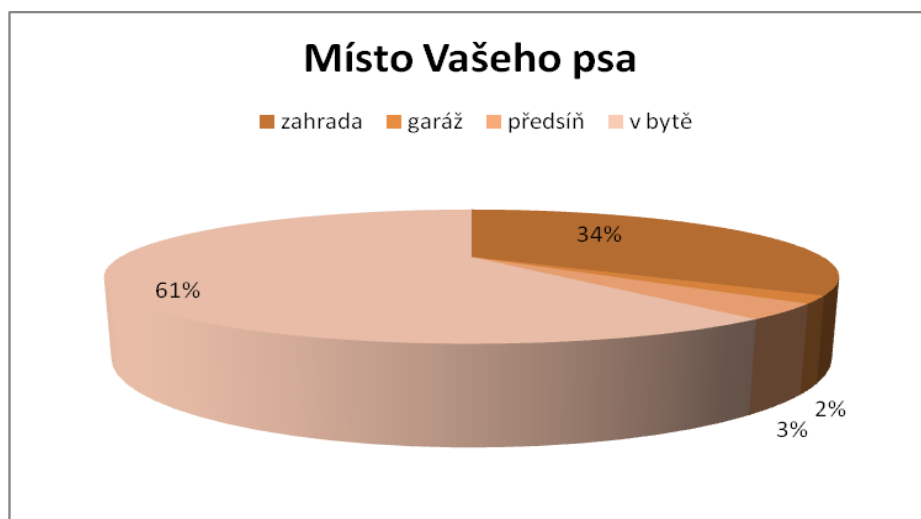
Graf č.4 : Kde má pes své místo (n_1)

(Zdroj: vlastní průzkum)

U ostatních plemen je výsledek podobný. Držení psů v bytě jasně převládá nad ostatními formami umístění. To je jasným příkladem, že je pes v současnosti brán, jako člen rodiny, tzv. "domácí mazlíček".

Graf č. 5: Kde má pes své místo (n₂)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.11 Jak venčíte svého psa?

Venčení je důležitým faktorem a to nejen z důvodu hygienického a zdravotního pohledu, již k faktu držení většiny psů v bytech, ale je také hlavním prvkem ve vytváření a udržování vztahu psa a majitele. Z tohoto pohledu je velmi příznivým prvkem skutečnost, že naprostá většina majitelů, chodí se svým psem na procházky venčit svého psa pravidelně, což je z tabulky č.7 jasně patrné. Nezodpovězenou otázkou zde zůstává samozřejmě i frekvence venčení.

Tabulka č. 7: Venčení psa

Jak venčíte svého psa?	majitelé typu bull (n ₁)	majit.ost.plemen (n ₂)
Pravidelně	114 (90%)	141 (84%)
když je to nutné	6 (5%)	3 (2%)
nevenčíme - zahrada	6 (5%)	24 (14%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.12 Chodíte se svým psem cvičit do kynologického klubu?

Zásadní vliv na chování psa, ať už je jakéhokoli plemene, je čas, který mu majitel věnuje a především čas věnovaný výcviku (viz tab.č.8), ať už jde o výcvik základní, kdy jde hlavně o přivolání v možném ohrožení psa, či člověka konfliktem, nebo výcvik zaměřený už i na další aktivity, kterými majitel svého psa zabaví. Možnosti zábavy pro psa má majitel bohaté, (viz kapitola 6) a dává mu tím možnost vybit svou energii, která, ať je jakéhokoli plemene, může být nahromaděna v organismu konfliktní, což podporuje i tvrzení odborníků a

doporučené jejich aktivity pro práci se psy, což potvrzuje i Hana Žertová, psí etolog.

Tabulka č.8: Chodíte do kynologického klubu?

Chodíte do kynolog.klubu?	majitelé typu bull (n_1)	majitelé ost.plemen (n_2)
Ano	46 (37%)	30 (18%)
Ne	80 (63%)	138 (82%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde jsou výsledky u psů typu bull příznivější, než u ostatních plemen. Je to samozřejmě dáno i tím, že psi typu bull, jsou velmi fyzicky aktivní a rádi se učí novým věcem. Jejich výcvik je spíše hrou a není nijak náročný, ale vyžaduje neustálou fyzickou zátěž a aktivitu psa. Zde by mohla být velmi praktická poznámka pana Samka(kap.12), odborníka na výcvik a chov, kdy by prodávající chovatel štěňat, měl mít snahu o prověření budoucího majitele, to, jaký má se štěnětem záměr a zda věnuje čas výchově a výcviku. Ovšem snaha o udání všech štěňat, dnes nedává možnost konkrétního výběru majitelů pro nabízená štěňata.

11.1.13 Už jste se dostali s Vaším psem do kritické situace?

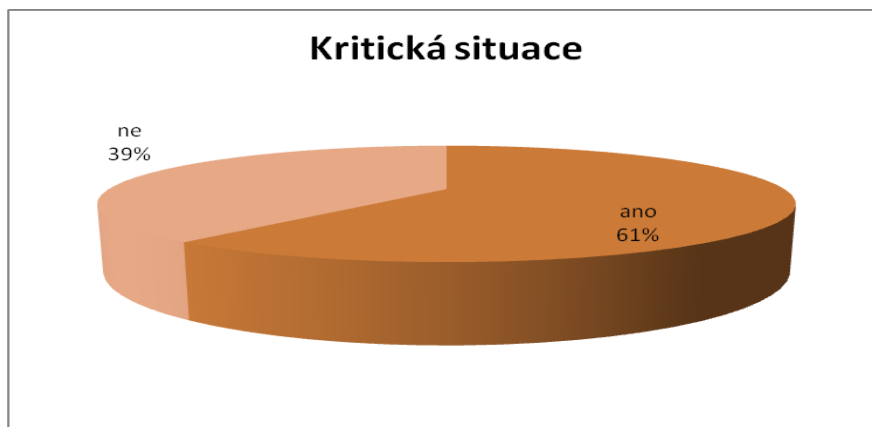
Velmi zajímavý výsledek vzešel z otázky, zda se respondenti se svým psem již dostali do kritické situace. U bullovitých plemen (n_1), kde bychom dle novinových článků a veřejně vydávaných upozornění čekali výsledek s největším podílem odpovědi ano, byl výsledek opačný (viz graf č.6). Celkem 53 % respondentů se ještě nikdy do krizové situace se svým svěřencem nedostala. Naopak v kategorii ostatních plemen (n_2), kde by daná otázka jakoby postrádala smysl, jelikož jejich agresivita se nikdy a nikde neřešila, je odpověď opačná, zde se přes 60 % respondentů do krizové situace již dostalo a museli ji řešit (viz graf č.7).

Graf č. 6:Plemena typu bull v kritických situacích (n_1).

(Zdroj: vlastní průzkum)

Graf č. 7: Ostatní plemena v kritických situacích (n_2).

(Zdroj: vlastní průzkum)

Výsledky v této kapitole podporují i vedená soukromá zjištění, kdy oficiální statistiky o útocích psů, podle plemen neexistují, což podporuje i zjištění M.Říhy (30). Soukromé společnosti si v několika málo případech statistiky vytvářeli a tyto dané zjištění z grafů č.6 a č.7 jasně potvrzují.

11.1.14 Jaká byla daná kritická situace?

Pokud jde o specifikaci kritické situace, či konfliktu, šlo v obou skupinách (n_1 , n_2) nejčastěji o konflikt s jiným psem. Další kritickou situací byl konflikt s jiným zvířetem, např. kočky, srny, atd. a na posledním místě zde uvádí i kritické situace s člověkem (viz tab.č.9), kterých je vzhledem k ostatním výsledkům málo, ale bývají nejčastěji řešeny veřejně v médiích.

Tabulka č.9 : druh kritické situace

Jaká kritic.situace?	majitelé typu bull (n_1)	majitelé ost.plemen (n_2)
s člověkem	3 (5%)	4 (4%)
s jiným psem	36 (67%)	62 (61%)
s jiným zvířetem	15 (28%)	36 (35%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.15 Kupujete svému psu pamlsky a za poslušnost jej odměňujete?

Velkým pomocníkem v procesu výcviku poslušnosti jsou pamlsky, jež nám od začátku pomáhají získávat pozornost psa a podporují snahu svěřence k opětovnému splnění cviku, za který bude odměněn. Je tedy velmi praktické

pamlsky, alespoň ze začátku výcviku používat (viz tab.č.10), toto tvrzení vychází také od H.Žertové, jež tuto metodu plně doporučuje. Samozřejmě, že s postupem času se tyto metody stahují do ústraní, ale nikdy není na škodu znovu psu připomenout, že nějaký ten pamlssek pán má. Zde i podle odborníků na výcvik (viz kapitola 12) je pomoc pamlsků na místě a je velmi praktické, alespoň v začátcích, tuto metodu k upoutání pozornosti využít.

Tabulka č.10 : Pamlsky za poslušnost.

Odměny za poslušnost	majitelé typu bull (n ₁)	majitelé ostat. Plemen (n ₂)
Ano	114 (90%)	150 (89%)
Ne	12 (10%)	18 (11%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.16 Jak se k Vašemu psu staví sousedé?

Asi nejvýznamnějším kritériem pro koupi psa, je naše okolí, sousedé a to jak daného pejska budou snášet (tab.č. 11). Velmi problematické vztahy se sousedy může vyvolat sice vzhledově malé a pro mnohé velmi milé plemeno, ale pro sousedy vytrvalý problém, jenž nepřestává štěkat ve dne v noci. V kladných případech jsou naopak sousedi rádi, že se velký pes pohybuje v jejich domě a odrazuje tím případné lupiče.

Tabulka č.11 : Postoj sousedů

Postoj sousedů	majitelé typu bull (n ₁)	majitelé ost.plemen (n ₂)
kladně	114 (90%)	150 (89%)
záporně	12 (10%)	18 (11%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.17 Jaké problémy Vám sousedé se záporným postojem vyčítají?

Problémy se sousedy jsou hlavně ve výše uvedeném hlasitém projevu psů, a to ať ve dne, či v noci a v mnoha případech uvádí dotazovaní problémový vztah se sousedy vyvolaný otázkou uklízení exkrementů po psu, na které mnozí majitelé neberou ohled a i přes častá upozornění, ať již sousedů, či orgánů k tomu určených, jsou zastánci názoru, že exkrementy patří do přírody a proto uprostřed trávníku na dětském hřišti nevadí.

11.1.18 Uklízíte venku po svém psu exkrementy?

Navazující byla tedy otázka psiho trusu na veřejných prostorech a jeho úklid a) viz tab.č.12). Výsledek byl potěšující a to, že většina majitelů psů, ať již jde o majitele typu bull, nebo majitele ostatních plemen, si uvědomují závažnost tohoto problému a trus po svých svěřencích uklízejí. Přispívají tak k příjemnějším vztahům se sousedy a hygieně okolí.

Tabulka č.12: Úklid exkrementů

Úklid exkrementů	majitelé typu bull (n_1)	majit.ost.plemen (n_2)
Ano	84 (67%)	108 (64%)
Ne	42 (33%)	60 (36%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.19 Myslíte si, že přístup chovatele má hlavní vliv na přístup psa k okolí?

V přístupu majitele ke svému psu je hlavní základ toho, jak se daný pes chová a jaký přístup bude mít ke svému okolí. Velmi kladným prvem je již ve fázi štěněte, brát psa mezi lidi a psy, aby si získal kladný vztah ke všemu, co ho může v budoucnu potkat a získal dojem, že nejde o žádné ohrožení, jež by musel řešit nějakým agresivním způsobem. Stejný postoj má i většina dotazovaných respondentů. Pouze šest v každé skupině má názor opačný.

Tabulka č. 13: Má přístup majitele hlavní vliv na chování psa?

Vliv majitele na chování psa	majitelé typu bull (n_1)	majitelé ostat.plemen (n_2)
ano	120 (95%)	162 (96%)
ne	6 (5%)	6 (4%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.20 Váš názor na kupírování?

Názor na kupírování je z různých pohledů velmi rozdílný. V případě laiků, převládají názory, že kupírování je týráním psů. Z pohledu majitelů psů typu bull, je většinový podíl pro kupírování a z pohledu majitelů jiných plemen je většina opět proti. Zde v mnoha ohledech vzpomínky na základní standardy psů dle FCI, které ještě před pár lety určovali u určitých plemen kupírování jako základ vzhledu pro výstavy a uchovnění, což v případné diskuzi podporuje kapitola č.9.2.1, autorovo zúčastněné pozorování, současně s názory odborníků ve 12. kapitole. Mnozí také kupírování podporují pro vzhled psů, jsou to tedy hlavně majitelé, jež si psa kupují pro jeho vzhled a své sebevědomí.

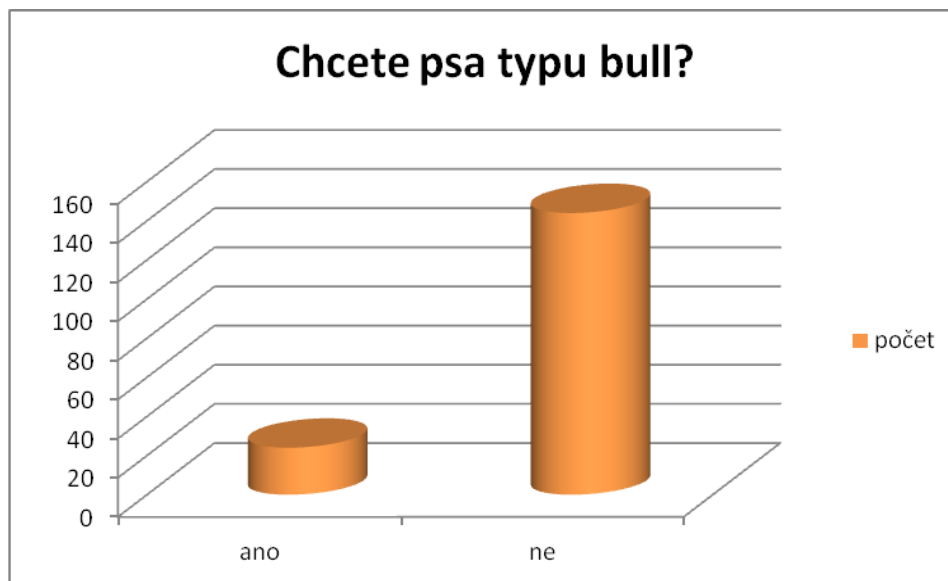
Tabulka č.14: Názor na kupírování.

Názor na kupírování	majitelé typu bull (n_1)	maj.ost.plemen (n_2)
Ano	72 (57%)	48 (29%)
Ne	36 (29%)	78 (46%)
Žádný	18 (14%)	42 (25%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.1.21 Otázka pro majitele ostatních plemen (n_2): Pořídili byste si psa typu bull?

Graf č.8 : Chtěli byste psa typu bull (n_2)?

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde je výsledek v grafu č.8 zcela jasný. Většina majitelů ostatních plemen je oddána svému typu a plemeni psa a pro typ bull by se nikdy nerozhodli.

11.2. Dotazníky pro obchodníky a cvičitele.

V této části dotazovaných šlo hlavně o skupinu cvičitelů, obchodníků, veterinářů a lidí jinak pracujících v profesích blízkých psům.

11.2.1. Charakteristika pohlaví

Tabulka č.15: Pohlaví dotazovaných

Pohlaví dotazovaných	Počet (n_3)
Muži	15 (33%)
Ženy	30 (67%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

V této skupině dotazovaných se zúčastnilo celkem 45 respondentů ($n_3=45$), což z reálného výběrového souboru (n), tvořili 13% a zde jasně převažovaly ženy (viz tab.č.15).

11.2.2. Věk dotazovaných

Co se týče věku dotazovaných ve skupině n_3 , obchodníků a podnikatelů v oblastech zabývajících se chovem psů a podporou těchto aktivit, je výsledek v tabulce č. 16 následující.

Tabulka č.16 : Věk dotazovaných.

Věk dotazovaných	Počet (n_3)
do 20-ti	3 (7%)
21-30	6 (13%)
31-40	12 (27%)
41-50	21 (46%)
51-60	3 (7%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde mají největší podíl lidé ve věku 41 a více let.

11.2.3. Charakteristika vzdělání

Tabulka č.17 : Vzdělání dotazovaných.

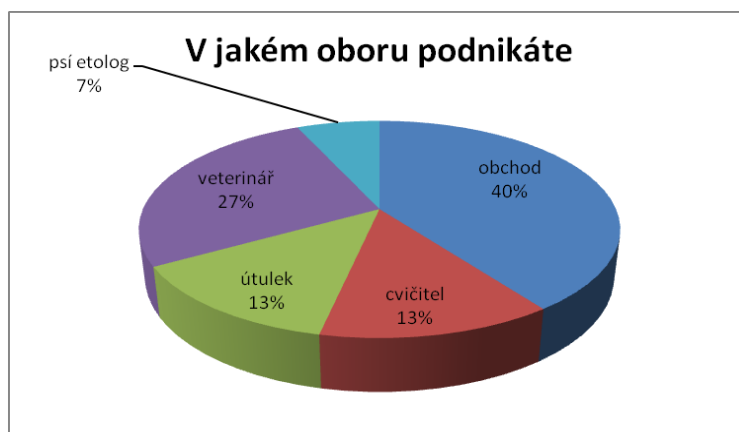
Vzdělání	Počet (n_3)
Vyučen	11 (25%)
střední s mat.	15 (33%)
Vysokoškolské	19 (42%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde v tabulce č. 17 jasně převládají vysokoškolsky vzdělaní respondenti a to zejména veterináři a obchodníci. Což nekoresponduje s výsledky ve skupinách n_1 a n_2 , kde jsou uváděna vzdělání nejčastěji střední s maturitou.

11.2.4. zaměstnání či podnikání v oborech.

Graf č. 9: Rozdělení respondentů dle profesí (n_3).

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde se respondenti často věnují profesi obchodníka, nejčastěji prodej krmiv. Další skupinu dotazovaných tvoří veterináři a poté cvičitelé, ošetřovatelé z útulků a na posledním místě psí etolog.

11.2.5. Majitel či zaměstnanec

Tabulka č.18 : Je respondent majitelem, či zaměstnancem?

vztah k podniku	Počet (n ₃)
majitel	24 (53%)
zaměstnanec	21 (47%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Významným hlediskem je to, zda je dotyčný majitelem, či zaměstnancem (viz tab.č.18) v daném oboru. Majitel má daleko aktivnější přístup ke všem aktivitám podnik podporujícím, než zaměstnanec, který v současné době sice obtížněji hledá práci, ale když ji má, nemusí být natolik aktivní, aby podnik podpořil až za rámec svého postavení.

11.2.6. Podnikání ve městě, či na venkově

Tabulka č. 19: Podnikání ve městě, nebo na venkově?

Kde mají provoz	Počet (n ₃)
město	36 (80%)
venkov	9 (20%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Zde v tab.č.19 jasně v 80% převládají provozovny ve městě. Ačkoli ze skupiny n₁ uvádí 48% a ze skupiny n₂ uvádí 64% respondentů, že chovají psa na venkově, což je v jakémsi rozporu s praktičností provozoven.

11.2.7. Jste chovatelem psů?

Tabulka č.20: Jste také chovatelem psů?

Chováte také psy?	Počet (n ₃)
Ano	33 (73%)
Ne	12 (27%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

Je jasné, že většina respondentů, jež se věnuje profesím, zabývajících se psy, také sám vlastní psa (tab.č.20), což podporují i zjištěné údaje.

11.2.8. Pokud ano: Jaké plemeno psů vlastníte?

Tabulka č.21 : Jaké plemena chováte?

plemena která dotazovaní chovají	Počet (n ₃)
zlatý retríver	9 (20%)
německý ovčák	3 (6%)
Colie	1 (2%)
americký pitbull	3 (7%)
Jezevčík	10 (22%)
Dobrman	1 (2%)
Kokršpaněl	3 (7%)
Stafordšír	3 (7%)
žádné plemeno	12 (27%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

V této části průzkumu vyšlo najevo, že i zde jsou nejoblíbenější plemena jezevčík a retríver. Ale i přesto se zde objevují i majitelé psů typu bull.

11.2.9. Koupili by jste si psa typu bull?

Pro odborníky řad nechovající žádného psa a majitele jiných než bull plemen byla otázka, zda by si koupili psa typu bull (viz tab.č.22). Překvapivě zde 62% dotázaných uvedla, že ano. Podporují to jistě i vědomosti a zkušenosti, jež odborníci s plemeny typu bull mají. Znájí jistě plusy a mínusy s jejich prací a zacházením a dokážou posoudit, zda je či není rozumné si psa tohoto typu koupit.

Tabulka č.22: Koupili by jste si psa typu bull?

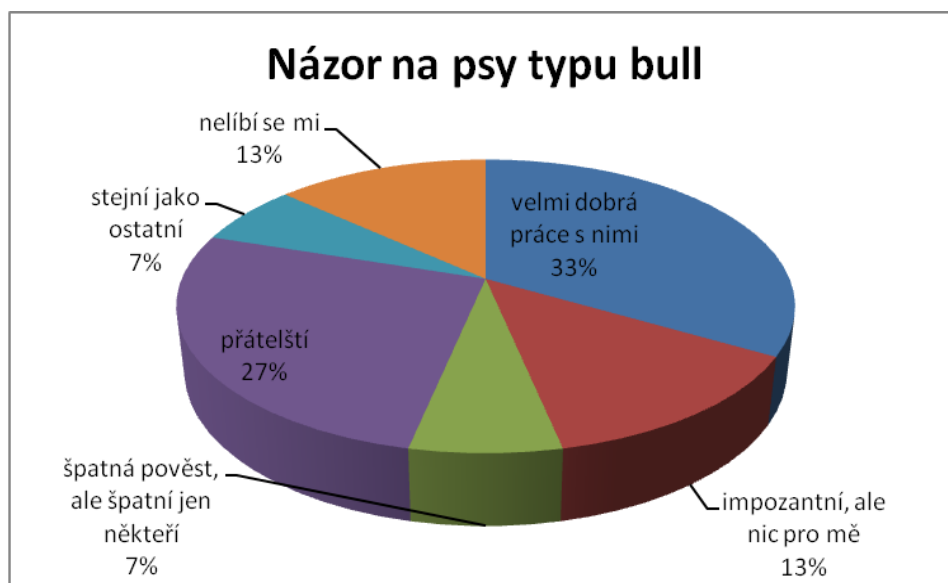
Koupili by jste si bulla	Počet (n ₃)
Ano	24 (62%)
Ne	15 (38%)

(Zdroj: vlastní průzkum)

11.2.10. Jaký máte názor na psy typu bull?

Otázka na odborníky, jaký mají názor na psy typu bull, byla velmi pestrá v odpovědích, ovšem pouze 13% jasně uvedlo, že se mu nelíbí (viz graf č.10).

Graf č.10: Vyjádření názorů na psy typu bull.

(Zdroj: vlastní průzkum)

12. Rozhovory s odborníky

Rozhovory s vybranými a oslovenými odborníky probíhaly v dubnu 2014 až květnu 2014. Paní Ing.Šárka Pravdová, poradkyně na výcvik psů a MVDr. Hana Žertová, veterinářka, byly osloveny elektronicky a požádány o vyjádření k danému tématu, ostatní experti byly osloveni na osobní schůzce a rozhovor probíhal formou dotazů a odpovědí s ohledem na profesi k níž mají dotazovaní nejbližše. Dané rozhovory mají sloužit k dokreslení názorů na problematiku psů typu bull a jejich pověsti a posouzení, zda korespondují s uvedenými zjištěními ve výběrových skupinách n_1 , n_2 a n_3 .

12.1 Názor na teriéry typu bull: Ing.Šárka Pravdová – poradkyně ve výcviku psů

„Teriéři typu bull bývají velice přátelští a učenlivý psi, kteří, při správné socializaci, lidi milují. Například Stafordshirský bulteriér Attila Koubale, který ke mně chodil na výcvik, se už více jak rok věnuje aktivně canisterapii a každý týden dochází do centra Bazalka a centra Arpida pomáhat dětem s mentálním i kombinovaným postižením. Jsou to ale psi velice energičtí, kteří potřebují dostatek aktivity, aby z nich byli pohodoví společníci. Zde bych asi viděla největší problém, co se soužití lidí a teriérů typu bull (ale i většiny dalších plemen) týká. Velká řada majitelů podceňuje potřebu pohybu a psychického zaměstnání u svých psů a ti pak žijí v trvalém stresu, reagují nepřiměřeně na slabé, nebo pro ně neznámé podněty.

Co se výcviku týče, nebývá u těchto plemen nijak obtížný. Většina bullů se nechá poměrně snadno motivovat a spolupráci s člověkem milují. Co ale může způsobit potíže, jsou nepřiměřeně tvrdé způsoby výcviku, o kterých se bohužel

trazuje, že k těmto plemenům patří. Velkým problémem také bývá pořízení takového psa jako určité módy, pózy vůči okolnímu světu. Většinou tak koná dospívající mládež, která si neuvědomuje, kolik času a práce je třeba psu věnovat a často pak nechají psa v péči rodičů, či dokonce prarodičů, jenž o ně ani trochu nestojí. Nezřídka se objevují také situace, kdy postarší lidé dostanou takového psa jako dárek, ale kvůli svým omezeným fyzickým možnostem nedokážou psa zvládnout. Zároveň se na něj ale často fixují a nechtějí se ho vzdát a takový nevychovaný temperamentní pes se snadno stane přítěží na jen pro rodinu, ale i její okolí.“

12.2 Dotazník : Luděk Kadlec – odborník na výcvik a chov psů (schůzka proběhla dne 15.4.2014)

Jméno: Luděk Kadlec

Věk: 46 let

Vyrůstal jste v rodině chovající psy, nebo jste se jejich chovem začal zabývat až v dospělosti?

Vyrůstal jsem v rodině chovající psy. Tatínek byl myslivec a tak jsme měli několik psů vedených do myslivosti. Tatínek měl opravdu velký talent na práci se psy a já se od něj opravdu hodně naučil.

Rozhodl jste se pro chov a výcvik psů už před vojenskou základní službou, nebo až po ní?

Už před vojnou. Už jako dítě mě velmi fascinovalo, jak to můj otec se psy uměl. Byl velmi klidný a pro psy velmi charismatický a psi ho poslouchali a brali ho jako vůdce.

Na vojně jsem byl u psovodů na Grabštejně.

Jak vidíte práci na Grabštejně s odstupem času?

Plně jsem souhlasil s režimem, který tam panoval, tj. vyhovění potřebám psů. Režim byl pro lidi tvrdý, ale potřebám psů se podrobilo vše a se současnou vojenskou kynologií se to nedá srovnávat. Mnoho dobrých kynologů již na kvalitní práci se psy rezignovalo, jelikož už není ta profesionalita, jež panovala.

S kolika plemeny jste pracoval během své vojenské, chovatelské a výcvikové praxe?

Němečtí ovčáci, dobrmani, rotvajleři, boxeři (ti se z vyřadili z profivýcviků pro náchylnost), pitbulové a experimentálně nakřížení němečtí ovčáci a kolie (velká tvrdost v povaze) a vzdáleně rotbull (rotvajler a pitbull)

Kdy jste se poprvé setkal se psy typu bull?

Poprvé, když jsem byl na vojně asi rok a půl, to právě procházeli zkouškami.

Čím Vás tato plemena oslovila? Co Vás na nich zaujalo?

Vytrvalost, houževnatost, výborná komunikace, 100%-ní využití těla a oddanost. Výcvik s nimi je výborný – mají chuť do práce, rádi pracují a tato plemena to baví. Jsou velmi vhodné pro výcvik. Skvěle se nabudí a práce s nimi je skvělá.

Jaký názor máte na kupírování uší a ocasů a jejich omezení zákonem?

S omezením vůbec nesouhlasím a bylo nerozumné to zakazovat. Dané úkony měli své opodstatnění, a to proti zánětům uší, méně poranění, např. v mysliveckém oboru. Také se často zaněcují konce uší, což je pro psy velmi nepříjemné.

Pracuje i Vaše rodina se psy a věnují se daným plemenům?

Ano, celá rodina se věnuje chovu psů a výcviku se zaměřením na psy typu bull.

Jakým směrem se Váš chov psů ubírá? Jen chovatelská, nebo pracovní, sportovní, nebo jiná?

V současné době je to spíše rodinná záležitost. Sami si se psy pracujeme a cvičíme, baví nás to. Moderní metody praktikované v poslední době nám příliš nevyhovují a často nepřinášejí úspěchy a potřebné výsledky. Poradenství se věnuji v posledních měsících spíše jen na žádost.

Může, dle Vašeho názoru, plemena typu bull, chovat každý, nebo je třeba nějaká opatření, např. registrace, praxe, zkušenost s výcvikem?

V žádném případě by neměla být dostupnost těchto plemen každému a majitel by měl mít výcvikové zkušenosti. Rozhodně daná plemena nedoporučuji začínajícímu, či neaktivnímu majiteli. Každý by měl mít alespoň nějaké zkušenosti s nějakým německým ovčákem, či jiným menším plemenem, jelikož reakce bullů jsou daleko rychlejší a energičtější a člověk by měl mít alespoň nějakou zkušenost se sklídněním daného psa. Neplatí zde metody „seřezání“, ale komunikace.

Existují nějaké rozdílné výcvikové metody, které by byly vhodné pro tento typ psů?

Základní věci pro toto plemeno: od 2 měsíců hned učit základy přivolání (na pamlsek) a základy. Hodně komunikace a hry. Cíleně a citlivě rozvíjet zlobu (jasně učit, kdy se naštvat a kdy na povel přestat) – nabudit a uklidnit.

Předáváte nějaké své zkušenosti s výcvikem, například poradenstvím, či vedením mladších, či nezkušených psovodů?

Dříve ano, velmi intenzivně, ale v současnosti lidí, jež mají opravdu zájem, moc není a tak v současné době pomáhám jen na požádání, většinou u

problematického chování. Většina majitelů to nechá dojít dost daleko a výcviku od štěně se příliš nevěnují.

Jaký názor máte na občasné poslanecké „zviditelňovací“ aktivity omezit chov a držení těchto plemen psů, případně vymanit si nutnost povolení daná plemena chovat?

Je to nesmysl. Tito lidé vůbec neví o čem mluví, jen se tím chtějí zviditelnit.

Děkuji za rozhovor.

12.3 Dotazník – pan Petr Samek – odborník z řad policie a myslivecké kynologie (schůzka proběhla 20.5.2014)

Jméno: Petr Samek

Věk: 52 let

Jaké hodnosti jste dosáhl?

Jako psovod podpraporčík, poté na osobním oddělení praporčík

Jak jste se dostal k policii?

Původně jsem byl lesník, poté nejdříve bez psů u policie a poté 19 let psovod u policie – vedoucí služební kynologie u policie. Se třemi psy jsem byl na mistrovství republiky se služebními psy.

Rozhodl jste se pro působení u policie už před základní vojenskou službou, nebo až po ní?

Na vojně jsem byl, ale ne u psů.

Vyrůstal jste v rodině chovající psy, nebo jste se jejich chovem začal zabývat až v dospělosti? Už ve 14 letech jsem měl irského teriéra. Jinak jsem se psy začal zabývat až v dospělosti.

Vaše činnost u policie byla v dřívější době ve směru výcviku psů. Můžete mi tuto službu popsat?

Měl jsem u policie 6 psů a jednu fenu. Nejdříve jako profesionální ochrana hranic. A poté 6 let v Českém Krumlově ve výjezdu, tj. výjezd k závažným trestným činům. Pak 1 rok velení. Poté jsem přešel tady na obvodní oddělení do Vyššího Brodu.

S kolika plemeny jste pracoval, během své kynologické a služební praxe?

Anglický bulteriér, americký staford, anglický stafordširský baterie, borderterier, štýrský brakýř, německý ovčák, belgický ovčák.

Liší se pracovní přístup a služební kynologie před revolucí a po ní?

Určitě. Dřív skupinový výcvik, dnes individuální. Jiné metody výcviku. Hlídkový a pátrací dřív...nádraží, vězení, obvodní oddělení. Pátrací...tj. specialisti na drogy, výbušniny, lidské ostatky.

Kdy jste se poprvé pracovním setkal se psy typu bull?

U celní policie ... vyhledávání psychotropních látek. Ve věznicích byli používání kříženci rotbull, tj. rotvajler a pitbull. Byli dobří obranáři. Byli opravdu tvrdí.

Čím Vás tato plemena oslovila? Co Vás na nich zaujalo?

Jednoduchý výcvik, je snadný, rychle chápou a rychle se učí.

Kdy jste se rozhodl pro svou vlastní chovatelskou stanici?

Hned na vojně, kdy jsem měl prvního bullteriera. Ovšem snahou chovatelů se podařilo bulteriéry přešlechtit, což se mnohdy odráží v jejich zdravotním stavu. Problémy se zuby, hluchota, srdeční slabosti, ledviny, potíže s klouby, atd. Pro nápravu tohoto stavu se velmi zpřísnil dohled na chovy. Mám ještě v plánu pořídit si ještě jednoho bullteriera.

Pracuje i Vaše rodina se psy a věnují se daným plemenům?

Starší syn chová a pracuje s borderterierem, pitbulem a borderdogou. Mladší syn má psy jen na mazlení.

Jaký názor máte na kupírování uší a ocasu a jejich omezení zákonem?

Podle mě je to malý stres a malý problém pro psa. Jsem pro. Některá plemena mají neustálé úrazy např. ocasu při loveckých, či policejních manévrech. Tímto se předcházelo zánětlivým problémům ze zranění uší a ocasů.

Jakým směrem se Váš chov psů ubírá v současné době? Jen chovatelská činnost, nebo pracovní, sportovní, či jiné využití?

V současné době pracovní a lovecký směr. Policie už ne. Jsem mezinárodním porotcem na výstavách. Ovšem dnešní chov se výrazně mění. Jsou hlavně vystavovatelé, dnes už není tolik pravých cvičitelů, jež jsou opravdu důslední.

Může, dle Vašeho názoru, plemena typu bull, chovat a vlastnit každý, nebo je třeba nějaká například registrace, praxe či zkušenost s výcvikem?

Zkušenost s výcvikem by měl mít každý, kdo si teriéry typu bull chce pořídit. Měli by to být lidé bez dokazování si své síly.

Jaký názor máte na vlastnictví a přístup k výcviku u těchto typů psů?

Každý, kdo nemá nějakou cvičitelskou praxi by se měl zapsat do nějakého kurzu, teoreticky se připravit. Každý, kdo daná plemena prodává, by si měl s budoucím majitelem popovídat a poznat, zda je dotyčný vhodný, nebo ne. Problém je, že dnes každý potřebuje štěňata udat a tak nezkoumá, zda takového psa prodá psychopatovi, nebo odborníkovi.

Předáváte nějaké své zkušenosti s výcvikem, například poradenstvím, či vedením mladších, či nezkušených psůvodů?

Určitě, tím, že jsem v kynologické komisi okresního mysliveckého spolku a mezinárodní rozhodčí.

Vidíte nějaký rozdíl ve vojenské a policejní kynologii?

Ne, žádný. Také mají svá specifika, ale v podstatě žádný.

Jaký názor máte na občasné poslanecké zviditelňovací aktivity, omezit chov a držení těchto plemen psů, případně vymanit si nutnost povolení daná plemena chovat?

Zákon posuzují a snaží se prosadit neodborní, bez praxe. Př. návrhy na změny ve zkušebním řádu navrhují lidé bez zkušeností, nebo lidi s prvním psem.

Zapomněla jsem se Vás na něco zeptat k chovu teriérů typu bull?

První pitbulové kolem roku 1987, nebo 88, kdy začínal u úschov pitbullů, stafordů. Tenkrát to byla záležitost velmi vzácná a drahá. Měli je jen podnikatelé a movití lidé a přepláceli se, kdo zaplatí za psa víc. Hledalo se pro ně uplatnění, jelikož měli určitou vrozenou agresi. I když u stafordů nebyla taková touha bojovat. Právě tito podnikatelé a movití se předváděli, jak mají hlídaný majetek a hodně rozvíjeli tuto agresi.

Ovšem dnes se musí hlídat zdraví a civilizační choroby i v chovu psů. I při jejich vzhledu jsou velmi hodní a učenliví. Vždy jejich chování závisí jen na přístupu člověka.

Děkuji za rozhovor.

12.4 Dotazník MVDr. Hana Žertová – veterinární lékařka (odpověď na dotazy elektronicky obdržena dne)

Jméno: MVDr. Hana Žertová

Věk: 59

Obor studia: Všeobecné veterinární lékařství

Povolání: Veterinární lékařka

Jak jste se dostala k současné poradenské profesi?

Po vystudování veterinární medicíny jsem pracovala v redakci odborného veterinárního časopisu. Když jsem byla na mateřské dovolené se svým třetím synem, právě probíhala privatizace veterinární služby a jeden brněnský kolega mne požádal o spolupráci v jeho ambulanci pro malá zvířata. To byl vždycky můj velký sen, a tak jsem s radostí souhlasila. Jenže když šel nejmladší do

školy a bylo třeba se všemi dětmi absolvovat spoustu kroužků a sportovních aktivit, bylo těžké naplno pracovat v ordinaci, kde bylo nejvíce pacientů odpoledne a večer. Na čas jsem se vrátila do redakce, ale u „papírů“ jsem dlouho nevydržela a hledala jsem obor, který by mne bavil a zároveň šel skloubit s mateřskými povinnostmi. V té době (zhruba před 16 lety) se začal v západní Evropě rozvíjet obor Behaviorální medicína. Zúčastnila jsem se několika odborných seminářů a konferencí v Německu, nakoupila odbornou literaturu a nesměle začala zkoušet uplatnit získané poznatky v praxi. Brzy jsem si otevřela vlastní ordinaci zaměřenou výhradně na poruchy chování psů a koček.

Vyrůstala jste v rodině chovající psy, nebo jste se jejich problematikou začala zabývat až v dospělosti?

Jako dítě jsem žila v rodinném domku na kraji města a měli jsme vždycky několik koček a k tomu morčata, králíky, holuby – vše ochočené. Svého prvního psa, malého křížence, jsem dostala k jedenáctým narozeninám. Během studia veterinární medicíny jsem se ujala nalezené fenky boxera a s tou jsem trávila každou volnou chvíli na kynologickém cvičišti nebo v jezdeckém oddílu.

Jaké koníčky máte ve svém volném čase?

Přes léto se věnuji zahrádce, tam si nejlépe odpočinu. V zimě háčkuji a čtu. A hodně času trávím s vnoučátky. Společnost mi stále dělá pes a kočka.

S kolika plemeny jste se ve své poradenské činnosti setkala a která plemena se dle Vašeho názoru zdají být nejproblematictější?

Odhaduji to zhruba na stovku různých plemen psů. Nejproblematictější jsou obvykle plemena, která jsou módní a tedy nejčastěji chovaná. V současné době jsou to čivavy, malí teriéři a retrívři.

Jaký máte profesionální názor na teriéry typu bull, tzv. „bojová“ plemena? Obecně se v chování neliší od ostatních psů.

Jaký máte názor na majitele daných plemen? Myslíte, že tato plemena může chovat každý, nebo mají mít tito majitelé určitá specifika, např. registrace, praxe či zkušenost s výcvikem?

Každý, kdo uvažuje o pořízení psa, by si měl o psech a jejich chování něco přečíst a zodpovědně posoudit, zda má dost času, trpělivosti a schopností, aby se mohl stát vlastníkem psa. Každý pes by měl být vychován tak, aby nepředstavoval ohrožení nebo nepříjemnosti pro okolí. Pokud jde o plemenné rozdíly, je třeba si uvědomit, k čemu bylo konkrétní plemeno vyšlechtěno, zda se hodí do podmínek, ve kterých majitel žije, a jaké jeho přirozené vlohy bude majitel chtít rozvíjet, a které naopak potlačovat.

Jaký názor máte na občasně aktivity zákonodárců o zákaz, respektive omezení chovu a držení těchto plemen, např. jako poslední návrh MUDr. Davida Ratha s povoleními na chov vždy na 5 let?

Tyto aktivity jsou nepodložené a zbytečné. Za nezbytnost však považuji přesnou evidenci všech psů a také evidenci agresivních útoků psů jak na lidi, tak i na jiné psy. Na psy, kteří napadnou jiného psa nebo člověka opakovaně, by se pak měly uplatňovat přísnější podmínky držení a zabezpečení. Majitelé takových psů by měli být přezkoušeni ze způsobilosti vlastnit a vychovávat psa. Nepochybně existují mezi psy nebezpeční jedinci, ovšem nikoli plemena.

Myslíte si, že psy typu bull potřebují jiný (specifický) přístup k výchově a výcviku, nebo jen stačí čistá důslednost ve výcviku?

Všichni psi potřebují dobrou socializaci a zodpovědnou výchovu, aby nebyli nebezpeční svému okolí nebo dokonce rodině majitele. Spíše než na typ psa bych kladla důraz na velikost. Malý nevychovaný psík budí obvykle jen pohoršení, velký a silný nevychovaný a neovladatelný pes je nebezpečný.

Chtěla byste nám říct ještě něco k daným plemenům, něco na co jsem se Vás zapomněla zeptat?

U psů všech plemen se občas vyskytne jedinec, jehož chování je patologické, ať z vrozených nebo získaných příčin. Ohrožuje-li takový pes své okolí nepředvídatelnou impulzivní agresí, je na místě zvážit i krajní řešení – eutanazii. V mé praxi se takových jedinců vyskytne zhruba 5 za rok a bývají to příslušníci nejrozličnějších plemen (v minulých dvou letech například labradorský retrívr, zlatý retrívr, irský pšeničný teriér, holandský ovčák, bernský salašnický pes, rhodeský ridgeback, kříženec německého ovčáka, rotvajler, dobrman, kříženec špice).

13. Závěr

Cílem této práce je posoudit a zhodnotit vybrané aspekty chovu tzv. bojových plemen psů, jejich minulost i současnost a dále i přístup majitelů a jejich určitým přičiněním k příspěvkům do fondu špatné pověsti a problematičnosti těchto plemen.

Z celkového pohledu byli psi domestikováni hlavně pro pomoc a zábavu. Historicky se pes vyvíjel pro mnoho forem od velkých až po malá plemena. Velcí sloužili nejčastěji pro těžkou práci a ostrahu a malá hlavně pro pobavení.

Postupem času se šlechtěním vyčlenila plemena silná a mrštná, která byla zneužívána pro zábavu v arénách, odkud pramení dnešní pověst rváčů. Arény se označovaly pit a proto odtud název pitbull.

V současnosti má chov psů několik rovin, jde o rovinu profesionální a amatérskou. Profesionální se dělí na záchranářskou, služební a terapeutickou. Ve všech těchto oblastech se používá několik plemen, ale vždy jde o plemena pracovitá a spolehlivá.

Zde se velmi často používají plemena typu bull a to právě pro jejich naprostou spolehlivost. Tato vlastnost také bezesporu přispívá pro využití v záchranných pracích a canisterapii.

Ač by se na první pohled zdálo, že tzv. bojová plemena nejsou naprosto vhodná k terapeutickým činnostem, opak je pravdou a bývají v tomto oboru velmi často používána. Jde o tělesný kontakt člověka s terapeutickým psem. A ačkoli mentálně, či jinak postižení pacienti mnohdy nehledí na příjemnost dotyků pro psa, tento nikdy svou spolehlivost nezradí.

Co se týče agresí, ke kterým občas dochází, je téměř vždy ihned přiřknuta psu typu bull, Je to ale jen z pohledu čtivosti titulku, který s cílenou fotografií, zaujme lépe, než článek s obrázkem milého jezevčíka, který „možná“ pokousal člověka.

Zde je spornou otázkou, zda za tyto občasné útoky a to jakéhokoli plemene, může pes? Ovšem všichni odborníci se shodují v odpovědnosti člověka a jeho přístupu k výchově psa, která je buď cíleně agresivní, či žádná, a proto chování jakéhokoli psa nemá v tomto případě žádné mantinely.

Poslanci mají občas snahu vyčlenit určitá plemena psů a tím chtějí jakékoli agresí zabránit. Ovšem jejich snaha má téměř vždy jen zaujmout jejich voliče v předvolebním období, a proto volí velmi citlivá a diskutabilní témata, jež je velmi rychle donesou do povědomí, přičemž mnohdy nemají ani základní povědomí o chovu a zacházení se psy. Toto by jim mohli osvětlit odborníci na téma kynologie a chov psů, ovšem ti jsou zásadně proti aktivitám omezujícím chov jakýchkoli plemen.

Co se týče určitých korekcí v chovu psů, pak ano, je třeba určit nějaké proporce, ale vždy na straně člověka. Jde hlavně o alespoň základní výcvik psa a to u všech plemen. Pokud dotyčný na tuto aktivitu rezignuje, ať už

z důvodu nedostatku času nebo, že ho daná činnost nebaví, pak by psa neměl vlastnit.

13.1 Shrnutí poznatků u bull plemen a ostatních plemen

Co se týče praktické části práce, byla k deskripci sociálních, psychologických, ekonomických a enviromentálních aspektů chovu tzv. bojových plemen psů použita případová studie, která využila sociologické techniky sběru a analýzy dat (vlastní terénní šetření, rozhovory s odborníky....)

Dotazníkové šetření trvalo od října 2013 do srpna 2014, na území Českokrumlovska a Českobudějovicka. V menší míře také internetovým spojením s chovateli. Celkový počet respondentů účastnících se průzkumu byl 339 a z toho 1/3 tvořil ženy a 2/3 muži. Z celkového počtu respondentů chová 126 dotázaných plemena typu bull a 168 chová ostatní plemena, např. jezevčíky, retrívry, německé ovčáky, jack russell teriery, kokršpaněly, bigly a další. Počet 45 dotázaných, byli ti, kteří mají v oborech zabývajících se psy živnost (prodej krmiv, veterináři, cvičitelé...).

Nejčastěji se dotazování zúčastnili respondenti ve věku 31-40 let. Z toho většina bydlí na venkově. Vzdělání chovatelů je nejčastěji u obou typů psů a to jak bull plemen, tak ostatních plemen středoškolské s maturitou. Co se týče zaměstnání, jsou majitelé psů nejčastěji zaměstnanci a u psů typu bull následují na druhém místě podnikatelé, ovšem u ostatních plemen vlastní psa na druhém místě nejčastěji studenti.

Důležitou otázkou je proč si dotyčný dané plemeno koupil? Zde byla otázka zaměřena hlavně na majitele psů typu bull, jelikož je tato práce zaměřena právě na ně. Zde 31% respondentů uvádělo, že si dané plemeno koupili pro jeho vzhled, 26% pro jeho vlastnosti a 21% pro povahu. Velmi kuriozní odpovědi v této části byla možnost modernosti tohoto plemene a tu zvolilo 6 respondentů, tedy 8% z dotázaných.

Mít ponětí o povaze svého psa, je také velmi důležitým faktorem. Nejčastější odpovědi byla možnost sangvinik a to jak u bull plemen, tak ostatních plemen. Další dotazování nejčastěji u psů typu bull uvedli, že nevědí, jaké povahy je jejich pes a to 14% z celkového počtu, kdežto u ostatních plemen na druhém místě uváděli dotazování, že jejich pes je povahy flegmatik.

Na otázku, kde má Váš pes své místo, více jak 2/3 respondentů u obou skupin odpověděla, že v bytě, což představuje určitou konsekvenci pro chov. Poté mají respondenti psa nejčastěji na zahradě.

Venčení a pravidelné procházky jsou bezesporu v přístupu pána ke psu velmi významným faktorem, který má velký vliv na výdej energie a kontakt pána se psem. Proto následující otázka byla zaměřena právě tímto směrem. U obou skupin psů a to jak bull plemen, tak ostatních plemen, bylo nejčastější odpovědi pravidelné procházky. Na druhém místě respondenti obou skupin

uváděli odpověď, že svého psa nevenčí, jelikož mají psa na zahradě a minimum odpovědí uvedlo, že venčí psa jen když je to nutné.

Velmi přínosnou otázkou bylo, zda dotazovaní chodí do kynologického klubu, k čemuž se hlásilo jen necelé 2/5 z majitelů psů typu bull a téměř 1/5 z ostatních plemen. To je bezesporu velmi nepříznivá bilance, která může problémovému chování přispět, na což upozorňují i poradci a odborníci v chovu a výcviku.

V návaznosti na cvičení a výchovu psů byla otázka kritických situací, do kterých se majitelé psů mohli dostat. Zde majitelé bull plemen uvádějí v 57%, že se ještě do žádné krizové situace se svým psem nedostali a u ostatních plemen se ještě do krizové situace nedostalo pouhých 39% z nichž ovšem výčet krizových situací není jednoznačný. Tato situace může představovat kontakt nejen s člověkem, což bývá nejčastěji medializováno, ale i s jiným psem, nebo s jiným zvířetem, např. kočky, srny, atd. Nejčastější odpovědí bylo u obou skupin kontakt s jiným psem a to u psů typu bull i u ostatních plemen 3/5 z uváděných krizových situací a poté v menší míře s jiným zvířetem a kontakt s člověkem uvádí u psů typu bull 5% dotazovaných a u ostatních plemen 4% z krizových situací.

Velmi důležitou otázkou je posouzení sousedů a to jak psa vnímají. Příjemným výsledkem je, že v 90% u psů typu bull a 89% u ostatních plemen vnímají sousedé psy dotazovaných kladně a nemají s nimi žádné problémy. Zbývající respondenti mají problémy se svými sousedy a to hlavně pro velmi vytrvalé a hlasité projevy psů, dále útky a v neposlední řadě má velmi významný vliv na tyto vztahy, hlavně ve městě i uklízení exkrementů, na což nemají všichni jednotný názor. U obou typu psů uklízí po svém psů exkrementy 2/3 respondentů. Ti ostatní zastávají názor, že sekrety psů patří do přírody, a proto po svém psu neuklízí, což nepřispívá k dobrým vztahům se sousedy.

Často diskutovanou otázkou je kupírování psů, to mělo původně sloužit pro menší zranitelnost při práci a ostraze. Velký vliv mělo v minulosti pro výstavy a uchovnění, pro jeho vzhledovou otázku, ovšem mnohdy zásah veterináře v daném zákroku mohl pro nepovedenou délku, či tvar ucha, či ocasu znehodnotit psa pro posouzení, ačkoli nešlo o genetický faktor a na kvalitu potomků rozhodně nemohlo mít vliv. V dnešní době, kdy je kupírování považováno za propagaci týrání je názor nejednotný. Majitelé psů typu bull jsou v 57%-tech rozhodně pro tento zásah, 29% proti a zbytek nemá na toto téma žádný názor. U ostatních plemen je pro kupírování 48% a 78% je proti. 25% nemá názor na tuto problematiku žádný.

Otázka směřující pouze na majitele ostatních plemen, zda by uvažovali o koupi psa typu bull, byla nejčastěji ne a to proto, že jsou se psem kterého vlastní naprosto spokojeni. Necelých 10% by bylo ochotno si psa typu bull také koupit.

13.2 Shrnutí poznatků z profesionálních pracovníků

Dotazníky, které byly určeny respondentům, kteří se věnují profesím zabývajících se psy, nebo podporou jejich chovu, jako např. prodejci krmiv,

veterináři, pracovníci útulku atd., vyplnilo celkem 45 respondentů, z toho 67% ženy a 33% muži. Nejčastěji ve věku 31-50 let, jejichž vzdělání je nejčastěji vysokoškolské a to 42%, nebo středoškolské a to 33%. Dotazovaní nejčastěji pracují v obchodě, nebo jako veterináři, dále pak jako cvičitelé, či v útulku pro opuštěné psy. Jejich provozovny se nacházejí z 80% ve městě a zbytek svou činnost provozuje na venkově. Téměř 4/5 z dotazovaných je také chovatelem psů a to nejčastěji plemene jezevčík, retríver a kokršpaněl. Tito dotazovaní také uvádějí, že necelá 1/5 vlastní také psa typu bull. Na otázku, zda by si majitelé jiných než bull plemen koupili psa typu bull, odpovědělo 3/5 dotázaných ano a téměř 2/5 ne. Ovšem práci s tzv. bojovými psy, považuje 33% za velmi dobrou, a 27% je označuje v práci za přátelské.

V celkovém závěru je nutno uvést, že teriéři typu bull si získávají v poslední době opět oblibu nejen v profesionální sféře, ale i jako domácí mazlíčci. Jsou to psi velmi chtiví pohybu a práce, velmi rádi se učí novým věcem a rádi si se svým pánem hrají a chodí na procházky. Pokud jim pán tyto aktivity nemůže nabídnout, neměl by si psa typu bull vůbec kupovat. Ovšem majitelé tuto svou neochotu k aktivnímu přístupu a nezvládnutí aktivního psa často řeší použitím ostnatých obojků, což není fér vůči psu, který má jen potřebu fyzické aktivity.

13.3 Doporučení pro praxi na základě průzkumu a vlastních zkušeností.

V žádném případě neschvaluji jakékoli omezení chovu žádných plemen.

V současné době je v podstatě daná jen jedna povinnost a to registrace psa na místním městském úřadě. Tato evidence je nutná pro snadnější dohledatelnost psa. Evidence psů s průkazem původu je většinou bez komplikací, ovšem problematictější je v případě psů bez průkazu původu. Tam pokud majitel není ochoten spolupracovat a svého psa na obecním úřadě neregistruje, je spolupráce téměř nemožná.

Doporučuji tedy, aby každý majitel psa a to jakéhokoli plemene, musel podstoupit povinné čipování psa a povinnou registraci na místních městských úřadech a u středních a velkých plemen registraci v místních kynologických klubech a povinné absolvování základního výcviku.

Přehled použité literatury a zdrojů:

- (1) ARMÁDA České Republiky, Rozmach využití psů v českých ozbrojených sborech datujeme do 20. let minulého století. Od té doby se leccos změnilo, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/rozmach-vyuziti-psu-v-ceskych-ozbrojenych-sborech-datujeme-do-20--let-minuleho-stoleti--od-te-doby-se-leccos-zmenilo-71306/>
- (2) CARLSON, Jeanne, Hodný pes – nemožné chování, 1.vyd., Praha, Prág, 1995, 224 s. ISBN 80-85809-37-0
- (3) COREN, Stanley, Co má pes na jazyku, 1.vyd., Praha, Knižní klub, 2001, 298 s., s.120, ISBN 80-242-0506-8
- (4) COREN, Stanley, Co má pes na jazyku, 1.vyd., Praha, Knižní klub, 2001, 298 s., s.121, ISBN 80-242-0506-8
- (5) CUTKA, Dagmar, Dítě a pes, 1.vyd., Praha, Prág, 2011, 79 s., ISBN 978-80-7252-330-6
- (6) ČMKU, historie ČMKU, 4.4.2014, [cit. 2014-04-27] Dostupné na WWW: <http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=historie>
- (7) ELIÁŠ, K. a SVATOŠ, M. *Nový občanský zákoník 2014*. Vyd. 1. Ostrava: Sagit, 2012. Edice: ÚZ: úplné znění, č. 900. 320 s. ISBN 978-80-7208-920-8
- (8) FALKE, Kristina, Pes a dítě – nejlepší kamarádi, 1.vyd., Praha Jan Vašut, 2011, 64 s., ISBN 978-80-7236-2
- (9) FCI , Skupiny psů dle plemen, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27] Dostupné na <http://www.fci.be/en/Nomenclature/>
- (10) FCI, Wikipedie , [online], 27.4.2014, [cit. 2014-04-27] , dostupné na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_kynologick%C3%A1_federace
- (11) FOGLE, Bruce, Kdyby váš pes mohl mluvit, 2.vyd., Praha, Knižní klub, 2007, 160 s., ISBN 978-80-242-1884-7
- (12) GALAJDOVÁ, Lenka, Canisterapie, 1.vyd., Praha, Portál, 2011, 167 s. ISBN 978-80-7367-879-1
- (13) GBELEC, P.; Poruchy chování psa a možnosti léčby. *Herriot : časopis veterinárního lékaře* [online]. 2005, roč. 2005, č. 9 [cit. 2014-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.cymedica.com/herriot/clanek.aspx?id=13>>.
- (14) HANZAL, František, Lovecký pes – věrný pomocník a přítel, 1.vyd., Praha, Compass Book, 1996, příručka 166 s.

- (15) HARTL, Karel, Člověk a pes, 1.vyd., Praha, Naše vojsko, 1986, 92 s. s.44-47, ISBN 0000
- (16) CHLOPČÍKOVÁ, Marie, Dítě a pes, 1.vyd., České Budějovice, Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2011, 41 s., ISBN 978-80-7394-289-2
- (17) JANOUŠEK, Stanislav, Aby pes nekousl, 1.vyd., Praha, Státní zdravotní ústav, 2003, 20 s., ISBN 80-7071-218
- (18) JAROŠOVÁ, Ivana, tajemnice ČMKU, E-mailová korespondence [online] 2014, 4.4.2014 [cit. 2014-10-27]. Dostupné z cmku@cmku.cz
- (19) KVÁŠ, Martin, Výživa psů, 1.vyd., České Budějovice, Dona, 1998, 68 s., ISBN 80-85463-99-7
- (20) LINDNER, Ronald, Co pes skutečně chce, 1.vyd., Praha, Knižní klub, 2013, 255 s., ISBN 978-80-242-3647-6
- (21) MAŠKOVÁ, Draha, Testy povah, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na WWW: <http://www.gingertaffy.com/cz/vychova-a-vycvik//clanek/136-testy-povahy-psu>
- (22) MORENOVÁ, Dagmar, Každý pes jiná ves, 1.vyd., Praha, Littera Bohemica, 1996, 127 s., s.26-27, ISBN 80-85916-07-X
- (23) MIKULICA, Vladimír, Poznej svého psa, 1.vyd., Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 272 s., 7-015-85
- (24) PIERS, Helen, Bydlí s námi pes, 1.vyd., Havlíčkův Brod, Fragment, 1995, 32 s., ISBN 80-85768-16-X
- (25) POLICIE ČR, Informační servis, zpravodajství, , 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na WWW: <http://www.cz-pes.cz/literatura-sl-kynologie-2.php>
- (26) RATH, David, Návrh zákona o bojových psech, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=908&CT1=0>
- (27) PRAVDOVÁ, Šárka, Poruchy chování psů, příčiny, vývoj a popis nejčastějších poruch, České Budějovice, 2011, Diplomová práce, Dostupné na http://theses.cz/id/90kqcd/Diplomov_prce_-_Pravdov_tab_poslno.pdf
- (28) PRAVDOVÁ, Šárka, Výcvik psů, E-mailová korespondence [online] 2014, 19.4.2014, [cit. 2014-4-27] , Dostupné z : S.Pravdova@seznam.cz
- (29) PSÍ ŠKOLKA Falco, Poradna pro chovatele psů, [online], dostupné na WWW: <http://www.psiskolafalco.cz/poradna.htm>
- (30) ŘÍHA, Martin, Kdo může za agresivní psí útoky, PRÁVO 24.1.2013, [CIT.2014-10-30] Dostupný z WWW: <http://www.staffbullclub.cz/pages/propagace/2013-01-24-pravo.pdf>,

- (31) ŘÍHA, Martin, Kdo může za agresivní psí útoky, [cit. 2014-10-30] ROZHOVOR ONLINE DOSTUPNÝ NA [www: https://www.youtube.com/watch?v=4XllyRALJoE](https://www.youtube.com/watch?v=4XllyRALJoE)
- (32) SETUNSKÝ, Ol.; *Bonavet* [online]. 5.10.2006 [cit. 2014-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.bonavet.cz/clanky/vyznam-socializacnich-skolek-pro-stenata.html>>.
- (33) STAFBULLKLUB, Sportovní disciplíny, [online], 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na http://www.staffbullclub.cz/pages/vycvik/sekce_bullterrier_sporty.htm
- (34) FUČÍK, Kdo je kdo, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na WWW: <http://stafbullterier.com/bull%20type%20breeds/bull%20type%20breeds.html>
- (35) SCHNEROVÁ, Irena, Jak krmit psy, aneb vraž do toho osm kostí, 1.vyd., Praha, Dr.Jan Hollauer, 2002, 143 s., ISBN 80-239-0792-1
- (36) STANČÍKOVÁ, Markéta, Canisterapie v teorii a praxi, 1.vyd., Ve Vyškově, Sdružení Piafa, 2012, 103 s., ISBN 978-80-87731-00-0
- (37) VOŘÍŠKOVÁ, J.; *Etologie hospodářských zvířat*. 1. vyd. České Budějovice: ZF JU, 2001. 169 s. ISBN 8070405139.
- (38) VETERINÁŘSTVÍ, Zpravodajský časopis, 2008, 27.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné na WWW: [http:// http://vetweb.cz/zajimave-aspekty-dominantni-agrese-psu-vuci-clenum-rodiny/](http://vetweb.cz/zajimave-aspekty-dominantni-agrese-psu-vuci-clenum-rodiny/)
- (39) ŽERTOVÁ, H.;[2001] Poruchy chování psů a koček, 1645 – 1680. In. Svoboda M., Senior D.F., Doubek J., Klimeš J. (Eds.) *Nemoci psa a kočky 2. díl* Brno: Noviko a.s., Česká asociace veterinárních lékařů malých zvířat, 1019 pp.
- (40) ŽERTOVÁ, Hana, E-mailová korespondence [online] 2014, 11.4.2014, [cit. 2014-04-27], Dostupné z hana.zertova@gmail.com
- (41) ŽERTOVÁ, H., ŽERT, V.; *Zajímavé aspekty agrese psů vůči členům rodiny*. *Veterinářství* 2008;58:pp 479-483.

Příloha: Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázky:

<u>Obr.č. 1:</u> Staffordšírský teriér v záchranářské službě, staženo 18.11.2013...	15
<u>Obr.č. 2:</u> Staffordšírský teriér, staženo 20.11.2011.....	19
<u>Obr.č. 3:</u> Staffordšírský teriér, staženo 20.11.2011.....	19
<u>Obr.č. 4:</u> Canisterapie, staženo 1.11.2014.....	22
<u>Obr.č. 5:</u> Základní polohy ušních signálů, zdroj	35

Grafy:

č.1: Respondenti celkem, dle pohlaví(n=339).....	38
č.2: Rozdělení podle plemen u majitelů ostatní plemena (n2=168).....	39
č.3: Pohlaví dotazovaných skupin n1 a n2.....	39
č.4: Kde má pes své místo(n1).....	43
č.5: Kde má pes své místo (n2).....	44
č.6: Plemena typu bull v kritických situacích (n1).....	45
č.7: Ostatní plemena v kritických situacích (n2).....	46
č.8: Chtěli by jste psa typu bull (n2)?.....	49
č.9: Rozdělení respondentů podle profesí (n3).....	50
č.10: Vyjádření názoru na psy typu bull (n3).....	53

Tabulky:

č.1: Věk dotazovaných (n1= 126, n2= 168).....	40
č.2: Život ve městě, či na venkově (n1, n2).....	40
č.3: Vzdělání respondentů (n1, n2).....	41
č.4: Charakter zaměstnání (n1, n2).....	41
č.5: Proč si majitelé dané plemeno koupili (n1)?.....	41

č.6: Povaha psa (n1, n2).....	41
č.7: Venčení psa (n1, n2).....	44
č.8: Chodíte do kynologického klubu(n1, n2)?.....	45
č.9: Druh kritické situace (n1,n2).....	46
č.10: Pamlsky za poslušnost (n1,n2).....	47
č.11: Postoj sousedů (n1,n2).....	47
č.12: Úklid exkrementů (n1,n2).....	48
č.13: Má přístup majitele hlavní vliv na chování psa (n1,n2).....	48
č.14: Názor na kupírování (n1, n2).....	48
č.15: Pohlaví dotazovaných (n3).....	49
č.16: Věk dotazovaných (n3).....	50
č.17: Vzdělání dotazovaných (n3).....	50
č.18: Je respondent majitelem, či zaměstnancem (n3)?.....	51
č.19: Podnikání ve městě, či na venkově (n3).....	51
č.20: Jste také chovatelem psů (n3)?.....	51
č.21: Pokud ano, jaké plemeno chováte (n3)?.....	52
č.22 Koupili by jste si psa typu bull (n3).....	52

Dotazníky:

č.1: Pro majitele psů typu bull

č.2: Pro majitele ostatních plemen

č.3: Obchodníci, cvičitele, veterináři (profesní pracovníci)